

Годишен доклад за 2010 г.



Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка

Том I

Доклад за дейността



Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка

Том I

Доклад за дейността

Годишният доклад на Групата на ЕИБ за 2010 г. се състои от четири отделни тома:

- Доклад за дейността, който представя дейността на Групата на ЕИБ през предходната година и бъдещите перспективи;
- Финансов доклад, който представя финансовите отчети на ЕИБ, на Групата на ЕИБ (съгласно Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО) и на директивите на ЕС) и на ЕИФ, заедно със съответните приложения;
- Статистически доклад, който представя списък с финансираните проекти, привлечените от ЕИБ капитали през 2010 г., както и списък с проектите на ЕИФ. Той също така съдържа обобщени данни в табличен вид за отчетната година и за предходните пет години;
- Доклад за корпоративната отговорност, който предоставя подробна информация за практиката в областта на корпоративната отговорност

Годишният доклад е на разположение и на интернет страницата на банката www.eib.org/report.

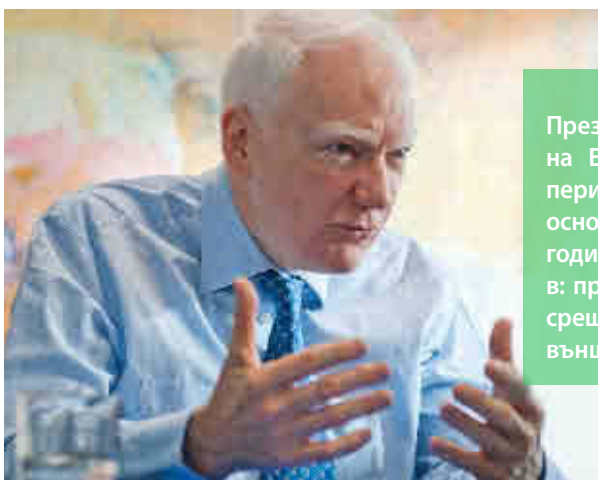
Основни постижения през 2010 г.	3
Обръщение на президента	4
Подкрепа за икономическия растеж и за заетостта	6
⇒ Подпомагане на регионите в Европейския съюз в процес на конвергенция	9
⇒ Финансиране на малки и средни предприятия	12
⇒ Изграждане на инфраструктурата на вътрешния пазар	15
⇒ Двигател на иновациите	17
⇒ Обезпечаване на сигурно и конкурентоспособно енергоснабдяване	20
Подкрепа за мерките в областта на климата	22
⇒ Инвестиции във възобновяеми и ефективни енергийни източници	25
⇒ Финансиране в областта на въглеродните емисии и тяхното съхранение	27
⇒ Постигане на устойчивост в градовете	30
⇒ Приспособяване към изменението на климата	33
Партньорски отношения със света	34
Съвместни действия с Европейската комисия и с други международни финансови институции	42
Една отговорна институция	46
Капитал на ЕИБ и операции по привличане на средства през 2010 г.	50
Управленска структура на ЕИБ	54
⇒ Органи на управление на ЕИБ	55
⇒ Органи на управление на ЕИФ	57
⇒ Управителен комитет на ЕИБ	58



Основни постижения през 2010 г.

- ✓ През 2010 г., общият размер на заемите на ЕИБ достига **72 млрд. евро**, от които 63 млрд. евро в Европейския съюз и 9 млрд. евро извън него.
- ✓ През 2010 г., ЕИБ финансира 460 големи проекта в **72 страни.**
- ✓ Заемите за мерки в областта на климатичните промени в Европейския съюз се увеличават значително, за да достигнат **19 млрд. евро**, което съставлява **30 %** от заемите на банката в ЕС.
- ✓ През 2010 г., ЕИБ завършва предоставянето на допълнителен **тригодишен пакет в подкрепа на възстановяването на стойност 61 млрд. евро** с 11 млрд. евро повече от първоначално предвиденото.
- ✓ През 2010 г., **115 000** малки и средни предприятия са използвали финансови средства от Групата на ЕИБ.
- ✓ Отпуснатите средства за регионите на конвергенция в Европейския съюз, засегнати най-остро от икономическата и финансовата криза достигат **26 млрд. евро през 2010 г.**
- ✓ ЕИБ привлича **67 млрд. евро** на световните облигационни пазари.

Обръщение на президента



През месец декември 2010 г. Съветът на директорите на ЕИБ прие оперативния план на банката за периода 2011-2013 г.¹, с което определи трите основни насоки в дейността ѝ. През следващите години, трите основни измерения ще намерят израз в: прилагането на стратегия „Европа 2020“, борбата срещу изменението на климата и подкрепата за външната политика на Европейския съюз.

⇒ „Европа 2020“

Изправени пред финансовата, а след това и пред икономическата криза, която се разрази през 2008 г., държавите-членки на ЕС трябваше да предприемат спешни мерки в краткосрочен план. –Това бе постигнато чрез национални планове за спасяване на банките и за стимулиране на икономическото възстановяване. Тези национални планове бяха подкрепени от Европейския план за икономическо възстановяване, приет от Европейския съвет през декември 2008 г. ЕИБ също взе участие, като увеличи обема на кредитите от 48 млрд. евро през 2007 г. на 79 млрд. евро през 2009 г. и насочи тези финансови средства към реалната икономика и към определените за приоритетни от Съвета сектори, като помощта за МСП.

След тези краткосрочни мерки, които позволиха да бъде избегнато на най-лошото, предстои вземането на мерки в по-дългосрочен план: такава е стратегията „Европа 2020“, т.е. съгласуваното извършване на реформи и инвестиции, насочени към увеличаване на потенциала за икономическо развитие на Европа – интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. От решаващо значение е увеличаването на заетостта и на производителността, които трябва да се обединят около „триъгълника на знанието“, като се акцентира

най-вече върху: **обучението**, за да се увеличи броя на висшистите, **научните изследвания и развойната дейност**, за да бъдат преодолените технологичните ограничения и **иновациите**, за да се осигури по-бързо внедряване в цялата икономика.

ЕИБ има готовност да участва със значителни средства в прилагането на тази стратегия. През 2010 г. банката осигури финансиране за над 4 млрд. евро, предназначено за проекти в сферата на образованието и над 7 млрд. за проекти в областта на НИРД (научно-изследователската и развойната дейност). ЕИБ възнамерява да увеличи финансирането в тези области, тъй като укрепването на „триъгълника на знанието“ оказва не само положително влияние върху конкурентоспособността, но също така е важно и за борбата с бедността и социалното изключване. За тази цел банката, в сътрудничество с Комисията, продължава да разработва съвместни инструменти за финансиране като например Механизма за финансиране със споделян риск на научните изследвания (RSFF). Такива инвестиции имат лостов ефект спрямо бюджета на ЕС (със същата сума бюджетът поддържа по-голям обем инвестиции), като в същото време облекчават капиталовите ограничения на ЕИБ (със същия капитал банката може да осигури по-голям обем кредити)². Съвсем очевидно е, че участието на ЕИБ в

¹ Виж <http://www.eib.org/about/publications/operational-plan-2011-2013.htm>

² Постиганията на RSFF показват този двоен ефект. В края на 2010 г. сума от 390 млн. евро, заделени от бюджета на ЕС и помощ в размер на 772 млн. евро от ЕИБ позволиха на банката да отпусне кредити за RSFF, възлизащи на 6,3 млрд. евро, като общият размер на инвестициите в научни изследвания е 16,2 млрд. евро.

³ Виж страница 42



стратегията "Европа 2020" ще бъде дотолкова ефективно, доколкото банката може да разчита на прагматично (т.е. небюрокралично) сътрудничество с Европейската комисия и другите финансови институции.³

⇒ Борба срещу промяната на климата

Борбата срещу промяната на климата и последствията от нея, които понякога са драматични, стана приоритет за Европейския съюз, а следователно – и за ЕИБ. Ядрената авария във Фукушима и последиците от нея още повече подсилиха необходимостта от масирани инвестиции в енергоспестяване, възобновяемите енергийни източници и новите енергийни технологии.

През 2010 г., заемите на ЕИБ за проекти, които директно допринасят за намаляване на емисиите от парникови газове⁴ се увеличиха на 20,5 млрд. евро или почти 30 % от всичките кредити на банката. Сред тях кредитите за проекти, свързани с **възобновяема енергия**, възлизат на 6,2 млрд. евро, главно за проекти за производство на ветрова или слънчева енергия. През 2010 г. заемите за проекти за подобряване на **енергийната ефективност** се увеличиха на 2,3 млрд. евро и ще нарастват още през следващите години. Всъщност, все още има огромен потенциал за икономия на енергия, по-конкретно в обществените сгради и жилищата в много градове и села. Що се отнася до инвестициите, насочени към развитието на обществения градски транспорт и към намаляване на вредното въздействие на личните средства за превоз върху околната среда, те бяха финансирани чрез кредити от ЕИБ, възлизащи на 8,5 млрд. през 2010 г.

В същото време банката разработва методология за по-точна оценка на въглеродния отпечатък на проектите, които тя финансира. Тази специфична задача е усложнена, поради техническите затруднения, но е доказателство за нашето желание да превърнем борбата срещу изменението на климата в главен приоритет на дейността ни в бъдеще.

⇒ Външна политика на Европейския съюз

Никоя политическа власт не може да присъства на международната сцена без финансов ресурс. Китай добре разбра това: страната предприема финансови операции по цял свят в подкрепа на външнополитическите си цели. Ако наистина желае да развива външна политика с определено влияние в света, Европейският съюз също трябва да разполага с финансова подкрепа. При желание от страна на ЕС, ЕИБ може да окаже такава подкрепа.

Това е един от основните изводи в доклада „Камдесю“ за външния мандат на ЕИБ.⁵ Остава да се види дали държавите членки, които са акционери в ЕИБ, ще се съобразят с тази препоръка и дали ще направят ясен избор при подготовката на финансовите перспективи за 2014-2020 г. Това би довело до сближаване между Европейската служба за външни действия и отделите на ЕИБ, отговарящи за външните операции, както и до засилено сътрудничество с други национални и международни финансови институции.

В началото на този век, Европейският съюз трябва да се изправи пред много предизвикателства. За справяне поне с част от тях трябва да се разчита на ЕИБ, на нейния квалифициран персонал, на нейната финансова стабилност, нейното техническо експертно мнение и на нейното добро управление.

Филип Мейстад (Philippe Maystadt)

⁴ За да се вмести в тази категория, съответният проект трябва да допринася за намаляване на емисиите с най-малко 20 %.

⁵ За прегледа на външния мандат, Съветът "Екофин" (Съветът на министрите на икономиката и на финансите) взе решение за създаване на експертна група, председателствана от Мишел Камдесю, натоварена със задачата да отправя препоръки към Европейската комисия, Съвета и Парламента. Този доклад бе представен на 9 февруари 2010 г.

Виж <http://www.eib.org/about/documents/mtr-external-mandate-report-steering-committee.htm>

Подкрепа за икономическия растеж и за заетостта





През 2010 г. ЕИБ успешно приключи двугодишната си дейност за преодоляване на кризата и пристъпи към възстановяване на обемите по кредитната дейност отпреди кризата.

В разгара на кризата бяха подписани договори с клиенти за финансиране в общ размер 71,8 млрд. евро, на фона на рекордните равнища от 79 млрд. евро през 2009 г.. Разплатените средства достигнаха 58,7 млрд. евро, което е увеличение спрямо 54 млрд. евро през предходната година.

С подобряването на пазарните условия за големите корпорации и за контрагентите от банковия сектор, търсенето на традиционните заемни операции на ЕИБ отбеляза спад, тъй като за тези клиенти се оказа по-лесно да привличат средства на кредитните и капиталовите пазари и те вече не разчитаха в такава степен на ЕИБ. Впоследствие, ЕИБ пренасочи усилията си към финансови операции с вероятност за по-осезаемо въздействие върху икономическия растеж.

Кредитирането на проекти с по-висок риск и с голяма възвращаемост в области като научните изследвания, изграждането на устойчива инфраструктура и иновациите, оказват най-силно въздействие върху потенциала за растеж на икономиката.

Кредитната стратегия на ЕИБ през идните години ще бъде съобразена с целите, залегнали в стратегията „Европа 2020“ и необходимостта от действия в областта на промяната на климата (разгледани в отделна глава). Банката ще продължи да си сътрудничи с Европейската комисия в разработването на новаторски финансови инструменти в тези две области.

**Устойчив растеж означава
стремеж към по-ресурсно
ефективна, екологосъобразна и
конкурентна икономика**



Научноизследователска дейност за създаване на ново поколение самолетни двигатели за гражданско въздухоплаване, Safran, Франция

Стратегията „Европа 2020“

След плана за възстановяване на Европа, който преведе Европейския съюз през кризата, пътната карта за бъдещето е заложена в посветената на заетостта и растежа „Стратегия 2020“, която Европейският съвет одобри през 2010 г. Стратегията поставя акцент върху инвестициите в области, спомагащи за интелигентния, устойчив и всеобхватен растеж. Интелигентен растеж означава изграждане на основана на знанията и иновациите икономика. Устойчивата икономика предполага насърчаване на ефективното използване на ресурсите в икономика, която е по-екологосъобразна и по-конкурентна. На последно място, всеобхватният растеж включва високи нива на заетост в икономика, която предполага стопанско, социално и регионално сближаване.

Стратегията „Европа 2020“ е насочена към пет главни области: заетост, научноизследователска и иновационна дейност, действия в областта на климатичните промени и енергетиката, образование и преодолява-

не на бедността. Тези цели са взаимосвързани. Подоброто образование гарантира пригодност за работа, а напредъкът по увеличаване на заетостта спомага за намаляване на бедността. Увеличеният капацитет за научно-развойна дейност, както и за иновации във всички сектори на икономиката, в съчетание с ефективното използване на ресурсите, повишава конкурентоспособността и спомага за създаване на работни места. Вложенията в по-чисти технологии щадят околната среда, спомагат за преодоляване на измененията в климата и създават нови възможности за делова дейност и заетост. На ЕИБ е отредена определена роля във всички тези усилия.

В подкрепа на „Европа 2020“, през 2010 г. в ЕИБ е създадена целева работна група. Работата ѝ е посветена на оптимизиране на инвестиционната подкрепа на банката за проекти в транспорта, научно-изследователската и развойната дейност (НИРД), енергетиката и в областта на изменението на климата, както и сближаването и конвергенцията.



STMicroelectronics, оператор в стерилна стая, Франция



Подпомагане на регионите в Европейския съюз в процес на конвергенция



През 2010 г., ЕИБ отпусна заеми в размер на 25,9 млрд. евро в подкрепа на регионите на конвергенция в Европейския съюз, засегнати най-тежко от икономическата и финансовата криза.

Летището в Берлин, Германия

Подкрепата за регионите на конвергенция запази висок дял от 41 % от общия размер на заемите в ЕС. През отчетната година изключително големите заеми по структурните програми (ЗСП) спомогнаха за съхраняване на приемствеността в инвестирането в общественния сектор на някои държави членки.

ЗСП представляват рамкови заеми за частично финансиране на вноските от националните бюджети за инвестиции в широк кръг от приоритетни проекти,

които са подкрепени със субсидии от структурните фондове на Европейския съюз. В условията на строги икономии, някои държави членки срещат затруднения при осигуряване на своите вноски, като по този начин излагат на риск инвестиции, които биха могли да увеличат brutния им вътрешен продукт. Авансовото покриване от страна на ЕИБ на националното съфинансиране придобива още по-голямо значение, защото стабилизира инвестициите и допринася за възстановяването и растежа.

Заемите на ЕИБ в изключително големи размери спомогнаха за осигуряване на постоянни инвестиции в общественя сектор на някои държави членки

Отпуснатите два милиарда евро по ЗСП на гръцкото правителство са най-големият заем, предоставян някога от ЕИБ на Гърция. Целта е да бъде подпомогнато възстановяването на икономиката и да бъде ускорен прехода към интелигентен, устойчив и всеобхватен растеж, в съответствие със стратегията „Европа 2020“. През 2010 г. вече са изплатени 500 милиона евро. В краткосрочен план, заемът ще ограничи риска от отлагане на инвестициите в ключова инфраструктура и регионални активи. Средствата ще бъдат използвани в подкрепа на инвестиции в железопътния транспорт, опазване на околната среда, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, водоснабдяване, отпадъци, научно-развойна дейност, информационни и комуникационни технологии. През 2010 г. заемите на ЕИБ за Гърция възлизат на 3,1 млрд. евро, докато през предходната година те са 1,6 млрд. евро.

От заема на банката в размер на 1,5 млрд. евро за Португалия, първият транш от 450 млн. евро вече бе изплатен през 2010 г. Средствата са използвани в подкрепа на държавните инвестиции в широк кръг от сектори, сред които са транспорта, ИКТ, водоснабдяване, отпадъци, енергийна ефективност и възобновяема енергия. Отпуснатите от ЕИБ средства на Португалия достигат 3,4 млрд. евро (3,7 млрд. евро през 2009 г.).

Полското правителство също получи 2 млрд. евро под формата на рамков заем, който също бе най-големият отпускан някога заем от ЕИБ в Централна и Източна Европа. Отпуснатите на Полша заеми са с най-високи стойности сред страните, които се присъдиха към Европейския съюз през 2004 г. и след нея, и бележат стабилен ръст през последните години. През 2010 г., заемите за широк спектър от държавни и частни клиенти достигнаха 5,6 млрд. евро, което е увеличение спрямо 4,8 млрд. евро през 2009 г., представляващи още тогава 70 % увеличение спрямо предходната година. В период от пет години (2006-2010 г.), общият размер на заемите на ЕИБ в Полша достига 17,5 млрд. евро.



Конвергенция в ЕС

Разпределение на подписаните през 2010 г. заеми по сектори

	сума (млн. евро)	Общо %
Комуникационна инфраструктура	8 099	36
Енергетика	4 718	21
Градоустройство	2 020	9
Водоснабдяване, санитарни условия, отпадъци	999	4
Здравеопазване, образование	3 158	14
Промисленост	1 302	6
Услуги	1 850	8
Земеделие, рибарство и горско стопанство	130	1
Общо индивидуални заеми	22 276	100
Кредитни линии в региони на конвергенция	3 620	
Общо заеми	25 897	



- **JASPERS – Съвместна подкрепа на проекти в европейските региони** (ЕИБ, Европейска комисия, Европейска банка за възстановяване и развитие и KfW Bankengruppe);
- **JESSICA – Съвместно европейско подпомагане за устойчиво финансиране в градските зони** (ЕИБ, Европейска комисия и Банка за развитие към Съвета на Европа);
- **JEREMIE – Инициатива за съвместни европейски ресурси за малки и средни предприятия** (ЕИФ, Европейска комисия);
- **JASMINE – Съвместна инициатива в подкрепа на институциите за микро-финансиране в Европа** (ЕИФ, Европейска комисия).



Трамваен превоз в Атина, Гърция

Рамкови заеми са предоставени и на други страни от ЕС в процес на конвергенция, като Кипър, Чешката република, Унгария и Словакия. Рамковите заеми на ЕИБ възлизат на 11,6 млрд. евро през 2010 г., спрямо 8,5 млрд. евро през 2009 г., което отразява бързо растящото приложение на рамковите заеми като финансов продукт.

Техническа помощ за държавите членки

Техническата помощ играе основополагаща роля в оказването на подкрепа за подготовка на мащабни проекти в дванадесетте държави членки, които се присъединиха към Европейския съюз от 2004 г. насам, за да кандидатстват за безвъзмездно финансиране по линия на структурните фондове и на Кохезионния фонд на ЕС. Тази роля е отредена на инициативата за съвместна подкрепа на проекти в

европейските региони „Джаспърс“ (JASPERS), по която от въвеждането ѝ през 2006 г., са изпълнени 399 проектни задачи, в Комисията са подадени заявки за 185 проекта с подкрепата на „Джаспърс“, а 104 подкрепени от „Джаспърс“ проекта са били одобрени. Общият обем на инвестициите в завършени проектни задачи превишава 40 млрд. евро. В „Джаспърс“ се подготвят за програмния период по структурните фондове, който обхваща 2014-2020 г., с оглед да бъде постигнат бърз старт.

Техническата помощ по „Джаспърс“ се предоставя безвъзмездно и цели по-добро и по-бързо усвояване на наличните средства. Под управлението на ЕИБ, в чиято централа в Люксембург се помещава, и с представителства в Букурещ, Варшава и Виена, „Джаспърс“ е съвместна инициатива на Европейската комисия, ЕБРР и Германската банка за развитие (Kreditanstalt für Wiederaufbau - KfW).

Финансиране на малки и средни предприятия

През 2010 г. Групата на ЕИБ подпомогна близо 115 000 МСП чрез финансови посредници. Банката отпусна 10,0 млрд. евро чрез посредници по кредитни линии за МСП, а ЕИФ осигури на МСП гаранции и рисков капитал в размер на общо 2,8 млрд. евро.



Размерът на средствата от ЕИБ през 2010 г. е сравним с рекордните 12,7 млрд. евро, достигнати в разгара на кризата през 2009 г.

Растящата подкрепа на ЕИБ за малките и средните предприятия (МСП) бе един от елементите на подкрепата на банката за икономически растеж и заетостта съобразно Европейския план за икономическо възстановяване, който бе приет през декември 2008 г. от Съвета ЕКОФИН – Съветът на министрите на икономиката и на финансите на държавите членки. Поставената през декември 2008 г. цел от Съвета ЕКОФИН за 30 млрд. евро под формата на заеми за МСП в периода 2008-2011 г. бе изпълнена една година предсрочно.

Засиленото кредитиране на МСП постигна равновесен и мащабен ефект. През 2010 г., над 63 000 МСП в целия ЕС се възползваха от кредитните линии на ЕИБ. Едно от условията, поставено на посредниците, които обслужваха кредитните линии на ЕИБ, бе да допълват всяко евро на банката най-малко с равностойна сума, като по този начин бе удвоена наличната маса от средства за МСП. Наред с това, посредниците се ангажираха да преотстъпят на европейските МСП предоставените от ЕИБ изгодни условия по ценообразуването. Към датата на годишното приключване, ЕИБ разполагаше с кредитни линии с над 170 финансови посредника в 24 от 27-те държави членки.

В хода на кризата ЕИБ положи особени усилия по отношение на МСП в държавите членки от Централна и Източна Европа (подписаните с тях проекти през 2010 г. се доближиха до равнищата от 2009 г.), както и в страните кандидатки, и потенциални кандидатки. ЕИБ запази обичайното тясно сътрудничество с местните банки, които бяха изправени пред затруднения, поради влошеното качество на кредитните им портфейли през 2009 г., а също така се присъедини към ЕБВР и Групата на Световната банка в рамките на съвместния план за действие на международните финансови институции, насочен към засилена подкрепа за МСП в Централна и Източна Европа в размер на 24,5 млрд. евро, за



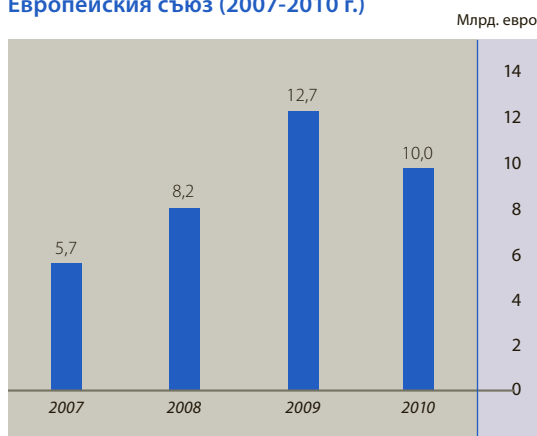
периода 2009-2010 г. По линия на тази инициатива, банката се ангажира с удвояване размера на предоставяните от нея средства до общо 11 млрд. евро до края на 2010 г. Тази цел бе изпълнена много по-рано през годината. Средствата по заемите на ЕИБ по съвместния план за действие достигнаха 14 млрд. евро в края на 2010 г., с 25 % над предварително заплануваното.

Нова кредитна формула за предприятия със средна капитализация

Успоредно с това, ЕИБ осъвремени отпускането на заеми чрез финансови посредници и включи предприятия със средна капитализация. Независимо, че са по-големи от МСП и имат по-малко от 3 000 работници и служители, предприятията със средна капитализация нямат широк достъп до пълния набор от финансови фирмени инструменти. Финансовата криза се отрази непосредствено и осезателно на наличните средства за предприятията със средна капитализация в същата степен, в която засегна и МСП. Търговските банки, които често са основен или единствен източник на капитали за предприятията със средна капитализация, затегнаха условията за кредитиране и увеличи разликите между курс „купува“ и курс „продава“. Свиването на кредитната дейност породило опасения, че предприятията със средна капитализация ще се откажат от нови инвестиции и по този начин ще възпрепятстват икономическото възстановяване на Европа.

Въз основа на наученото от финансирането на МСП, ЕИБ преразгледа кредитирането на предприятията със средна капитализация, според създадена през 2003 г. кредитна схема с посредници, с цел да засили подкрепата през 2010 г. Заемът за предприятия със средна капитализация е предвиден за инвестиции в размер до 50 млн. евро, които обикновено биха били незначителни за обоснован пряк заем от ЕИБ, а инвестиращите предприятия със средна капитализация и размерът на инвестицията не отговарят на условията за заеми от ЕИБ за МСП. Когато стойността на проектите е до 25 млн. евро, банката вече е привела процедурите си в съответствие с кандидатстващите за по-малки заеми МСП, докато проектите с разходи между 25 млн. евро и 50 млн. евро се подлагат на

Отпуснати от ЕИБ заеми за МСП в Европейския съюз (2007-2010 г.)



Ръстът в кредитирането на МСП има равномерно и повсеместно отражение

оценка при опростена процедура. Тези условия важат за първоначален, двугодишен пробен срок, по време на който ЕИБ очаква значително увеличение на средствата за предприятията със средна капитализация.

ЕИФ и МСП

Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ), който заедно с ЕИБ съставлява Групата на ЕИБ, е специализирана структура за операции по финансиране на рисковете, свързани с МСП. През 2010 г., ЕИФ продължи да играе ключова роля в подпомагането на МСП в Европа след кризата. В качеството си на основополагащ фонд на фондовете сред инвеститорите, ЕИФ достигна рекордно високи обеми на подписани проекти със собствен капитал, като изплати средства във всички области, в които има правомощия и подпомогна иновациите, растежа, предприемачеството и създаването на работни места. Над 51 000 европейски МСП получиха по-добър достъп до финансови средства, благодарение на предоставените от ЕИФ гаранции на финансовите посредници. Като гарант на операциите на МСП, ЕИФ допринесе за възстановяването на пазара за ценни книжа на МСП, с подписването на първите две операции след кризата.

След етапа на внимателна подготовка, Инициативата за съвместни европейски ресурси за малки и средни предприятия „Джереми“ (JEREMIE), посветена на регионалното развитие, е напълно готова и първите траншове от средства достигнаха местните МСП. „Джереми“ предоставя възможност на регионите и на държавите членки да използват безвъзмездно финансиране от структурните фондове за създаване на многообразие от финансови продукти. ЕИФ разшири обхвата на дейността си и се включи в нови, вдъхновени от политиката на ЕС инициативи, като на първо място се нарежда Европейският механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ (ЕММП), чиято цел е подобрият достъп до финансови средства в полза на микропредприемачите, безработните и други лица, лишени от достъп до традиционната банкова система.

През 2010 г. ЕИФ инвестира над 930 млн. евро във фондове в подкрепа на растежа с рискови капитали в Европа. Към момента ЕИФ разполага с ангажирани средства в размер на 4,6 млрд. евро в повече от 330 фонда. ЕИФ е един от основните фактори в областта на дяловото участие в Европа. Дяловото участие като финансов инструмент осигурява достъп до средства за МСП, но също толкова важно е да те бъдат подпомагани и с дългови инструменти чрез предоставянето на гаранции и секюритизация. През 2010 г. ЕИФ предостави гаранции в размер на 1,9 млрд. евро. В края на 2010 г. гаранционният портфейл възлиза на общо 14,7 млрд. евро.

„Прогрес“: преодоляване на социалната изолация с микрофинансиране

Европейският механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ представлява механизъм, финансиран съвместно от Европейската комисия и от Европейската инвестиционна банка, всяка от които внася 100 млн. евро. Управлявани от Европейския инвестиционен фонд, „Прогрес“ облекчава достъпа до финансови средства на някои рискови групи, които трудно достигат до традиционната банкова система (напр. безработните, малцинствата и други хора, застрашени от социално изключване) и предлага възможност те да преминат в категорията на самонаемите и на микропредприятията. Очакванията са „Прогрес“ да съдейства за осезаемо намаляване на безработицата в ЕС. Към края на 2010 г. са ангажирани първите 8 млн. евро за институции за микрофинансиране. Очаква се механизмът да привлече 3 до 3,5 пъти повече средства от вече заделените.

Нови инструменти и финансиране на ЕИФ

За да осигури възможност на ЕИФ да маневрира предвид очакванията за оживление в сферата на рисковия капитал в дългосрочен план, ЕИБ реши да увеличи с 1 млрд. евро размера на управляваните от ЕИФ средства по линия на мандата за рисков капитал. Допълнителните средства формират самофинансиращ се револвиращ фонд с рисков капитал в размер на 5 млрд. евро, използван преимуществено за подкрепа на МСП в начален стадий на развитие в областта на технологиите. Фондът ще играе ролята на катализатор за привличане на значителни допълнителни инвестиции от частния сектор в споменатия отрасъл.

В разгара на кризата през 2009 г., ЕИБ предостави на ЕИФ един млрд. евро за инвестиции за нейна сметка чрез фонда за финансиране на растежа тип „мецанин“. Финансирането тип „мецанин“ представлява съчетание от привлечени и собствени средства, често под формата на по-непривилегировани заеми или за преобразуване в дялово участие, и е особено подходящо за малки развиващи се предприятия или такива с високи темпове на растеж. В края на 2010 г., на фона на трудните пазарни условия, ЕИФ се ангажира с 224 млн. евро в поредица фондове. Договорните условия предвиждат вложените от банката средства да бъдат най-малко удвоени, като по този начин ефектът от намесата на Групата на ЕИБ се изравнява в значителна степен с привлечените средства.





Изграждане на инфраструктурата на вътрешния пазар



През 2010 г., ЕИБ предостави 7,8 млрд. евро за европейските транспортни мрежи под формата на заеми и други 235 млн. евро за транспортни проекти в Сърбия, които да бъдат свързани с транспортните мрежи на ЕС. За сравнение, през 2009 г. сумата е 11,2 млрд. евро.

Скоростен влак, Испания

Заемите на ЕИБ за трансевропейските транспортни мрежи (ТЕМ) обикновено са в голям размер, тъй като подпомагат мащабни инвестиционни проекти. При временно спиране на подобни проекти, както се случи предвид икономическата и финансовата криза, могат да се получат значителни разлики в размера на заемите, отпуснати от ЕИБ през годините. Независимо от това, железопътният превоз, магистралите и водните пътища остават значими, тъй като имат съществен принос за функционирането на вътрешния пазар и са градивен елемент в конкурентоспособността на европейската промишленост и услуги.

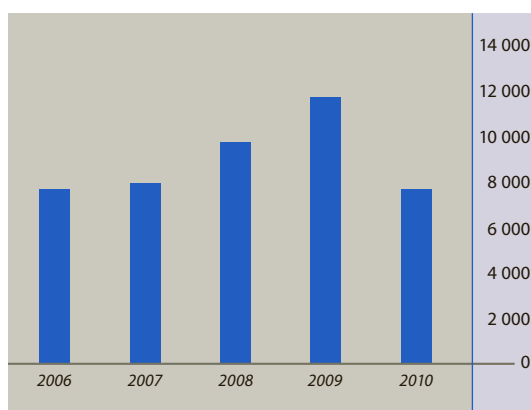
За първи път през 2010 г., проектите за железопътен превоз получи по-голяма финансова подкрепа от ЕИБ в сравнение с вложенията в пътища. Отпуснатите от банката средства за железопътни проекти достигнаха 4,1 млрд. евро, което е 30 % ръст спрямо 2009 г. и малко над половината от всички заемни средства за ТЕМ през 2010 г. В пътни проекти са вложени 2,5 млрд. евро, спрямо 4,5 млрд. евро през предходната година. Важно място заема и скоростният железопътен транспорт с близо 2 млрд. евро заемни средства за изграждане на високоскоростни линии в Испания и Португалия, както и за тиролската отсечка на територията на Австрия на ж.п. възела "Бренер".

Трансевропейски транспортни мрежи

Подписани проекти за периода 2006-2010 г.:

46 млрд. евро

(млн. евро)



Отново през 2010 г., отпуснатите от ЕИБ средства за устойчив транспорт, в т.ч. градски транспорт, се увеличили с 50 % спрямо 2009 г. и достигнаха 9 млрд. евро. Устойчивостта предполага комплексни транспортни решения, поради което ЕИБ приоритетно инвестира в железопътен превоз, както и в проекти за речно и морско корабоплаване. Банката отпусна заем в размер на 125 млн. евро за изграждането

на два нови шлюза и за драгиране на речните пътища на Валония. И двата проекта са разположени на приоритетния за Европа транспортен коридор по поречието на Рейн/Маас-Майн-Дунав.

Частни средства за държавни инвестиции

Добре работещите инфраструктурни мрежи са гръбнакът на процъфтяващите икономики. През идното десетилетие ЕС ще се нуждае от мащабни инфраструктурни инвестиции: значителна част от наличните основни средства в „старите“ държави членки ще се нуждаят от подмяна; в „новите“ държави членки продължава да има недостиг на основни средства в инфраструктурната мрежа. Предвид натиска върху бюджетите в държавния сектор, расте относителната тежест на частните средства за инвестиции в инфраструктура.

Публично-частните партньорства (ПЧП) имат голямо значение за инвестициите в транспортни мрежи, въпреки че броят на ПЧП бележи спад по време на кризата. Чрез ПЧП публичните власти и деловите среди обикновено си сътрудничат за осигуряване на средства за изграждане и поддръжка на инфраструктурните проекти. От гледна точка на заемните средства, проектите за ПЧП са получили 32 % от средствата на ЕИБ в подкрепа на трансевропейския транспорт през 2010.

ЕИБ има богат опит и експертни знания в областта на финансирането на ПЧП и създаде Европейския експертен център за ПЧП, чиято членска мрежа включва, освен ЕИБ и Комисията, 30 държави членки на ЕС и асоциирани страни, както и много региони. Центърът съдейства за обмяната на опит и на добри практики, и оказва подкрепа за подготовка на приоритетни проекти за трансевропейски мрежи и консултантски услуги за организаторите на проекти от държавния сектор. Целта му е да допринесе за възобновяване на финансирането на ПЧП в бъдеще.

Поява на проектни облигации на ЕС

Предложението за емитиране на така наречените „проектни облигации“ бе отправено за първи път през септември 2010 г. от председателя на Комисията г-н Барозу, по време на Изявлението за състоянието на ЕС в Брюксел. Основната цел на инициативата е да привлече допълнителни средства от частния сектор за отделни инфраструктурни проекти. Проектните облигации биха изиграли ролята на катализатор за привличане на частен капитал и не биха довели до увеличаване на преките държавни инвестиции и на държавния дълг. Записаният капитал ще бъде осигурен от банки и институционални инвеститори, а облигациите ще бъдат подкрепени от засилено кредитиране от страна на ЕИБ и на Комисията чрез механизъм за поделение на риска. Институционалните инвеститори от рода на пенсионни фондове предпочитат инфраструктурните активи, поради дълготрайността им, която спомага за изравняване на дългосрочните задължения на фондовете.

Проектните облигации са един от финансовите инструменти, които са предмет на обсъждане предвид стратегията „Европа 2020“ и, ако ще се превършат в пълноценен елемент от инструментариума за финансиране на инфраструктурата в ЕС, това не може да стане преди бюджетния период 2014-2020 г.

Устойчивостта изисква комплексни транспортни решения, а ЕИБ залага на инвестиции в железопътния транспорт



Двигател на иновациите



ЕИБ натрупа десетилетен опит и експертни знания в областта на икономиката на знанието, като отпусна близо 103 млрд. евро в периода 2000-2010 г., от които 17 млрд. евро само през 2010 г.

Университетска болница Каролинска, Швеция

Образованието е разковничето

Подкрепата за създаване на конкурентоспособна, основана на знанията икономика, способна да осигури устойчив растеж, е един от водещите приоритети на банката. От 2000-та година насам, ЕИБ финансира инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, иновации (НИРД), образование, информационни и комуникационни технологии – опорните стълбове на основаната на знания икономика.

През 2010 г., кредитната дейност на ЕИБ бе посветена на „триъгълника на знанието“, който е пресечна точка на образованието, научноизследователската и развойна дейност, и иновациите – и трите са залог за конкурентоспособността и дългосрочния икономически растеж. Укрепването на триединството на знанието не само оказва благотворен ефект върху конкурентоспособността, но е средство за противодействие на бедността, социалното изключване и неравенството.

Образованието с повишено качество е основата за икономически растеж в бъдеще и заетост, и една от важните области, залегнала в стратегията „Европа 2020“. Кредитната дейност на ЕИБ обхваща целия жизнен цикъл - от предучилищната подготовка, през началното, средното и висшето образование, до професионалното обучение и подготовката на възрастни. През 2010 г., банката кредитира образователни проекти с общо 4,4 млрд. евро.

Заем на ЕИБ в размер на 200 млн. евро за град Лил, Франция спомогна регионът да се сдобие с 30 нови или обновени сгради на средни училища, които са достъпни за млади хора с двигателни затруднения и са съоръжени с подходящо високотехнологично оборудване по информатика. Училищата отговарят на водещата практика за енергийна ефективност и екологосъобразност и ще приемат 16 000 ученици.

Изследователска и развойна дейност

Общият размер на заемите на ЕИБ за изследователска и развойна дейност през 2010 г. достигна 7,3 млрд. евро, които се вляха в широк кръг от сектори.

Подкрепата за новаторски научни разработки в автомобилостроенето е част от мерките, които ЕИБ предприе в отговор на икономическата криза. Европейският механизъм за чист транспорт е създаден през ноември 2008 г. с основна цел да подпомогне, в краткосрочен план, инвестиции, които са насочени към намаляване на емисиите и постигане на енергийна ефективност в автомобилостроенето в Европа. На фона на безпрецедентен спад в търсенето, механизмът е замислен да стабилизира участието на организаторите от частния сектор в инвестиционни програми за научно-развойна дейност. По план, механизмът осигури допълнително заемно финансиране за сектора в размер на 9 млрд. евро през 2009 и 2010 г. по 36 проекта. В края на 2010 г., механизмът приключи своята работа и се очаква кредитирането на научно-развойна дейност в автомобилната промишленост постепенно да се възстанови до предкризисните равнища. Независимо от това, основното удареие продължава да бъде върху водещи новаторски решения, които ще спомогнат за подобряване на околната среда и повишаване конкурентоспособността на Европа, например чрез разработването на електрически автомобили.

Наред с това, за да се постигне максимален ефект, ЕИБ внедри нови финансови инструменти за новаторски решения и технологии, които трудно биха намерили финансиране по обичайните пътища. Сред тези инструменти е Механизмът за финансиране със споделян риск (МФСР), съвместна инициатива на Европейската комисия и на банката, чрез която се осигуряват заеми за високорискови проекти с висока възвращаемост. Подписаните проекти по МФСР през 2010 г. достигнаха 1,8 млрд. евро, което представлява спад от 1 млрд. евро спрямо предходната година и доказва, че ограниченията по кредитирането, принудили компаниите да потърсят помощ от ЕИБ в разгара на кризата, постепенно отпадат. От създаването му през 2007 г. досега, по МФСР са договорени заеми за над 6 млрд. евро. Сред заемополучателите на МФСР през 2010 г.

е AGFA – за инвестиции в научни изследвания в здравеопазването в Белгия, Германия, Австрия и Франция. Инвестиции в размер на 130 млн. евро са направени за подобряване на информационните технологии и обработката на изображения в здравеопазването, благодарение на което болничните заведения ще съкратят разходите и ще предложат качествени здравни грижи в по-дългосрочен план.

Цифрови мрежи

Инфраструктурата на информационните и комуникационните технологии засилва и ускорява разпространението на информация, знания и иновации. Пример

Подкрепата за икономиката на знанието е важна и за икономическия растеж



Sincotrone - Триест, Италия



Основана на знанията икономика

Финансиране

(млн. евро)

	2010	2000-2010
Инфраструктура за ИКТ	4 761	25 208
Образование и обучение	4 356	22 276
Научноизследователска и развойна дейност	7 349	53 258
Други	79	2 515
Общо	16 544	103 258

в това отношение е широколентовият достъп от ново поколение посредством връзки с оптични влакна до дома и мобилните широколентови мрежи. Проектът на Reggefiber за свързаност от дома в Нидерландия, в който ЕИБ вля 142,5 млн. евро под формата на заеми през 2010 г., включва изграждането на високоскоростна широколентова мрежа за достъп. Проектът осигурява открит достъп с оглед насърча-

ване на конкуренцията между множество доставчици на далекосъобщителни услуги. Специализираната мрежа с оптични влакна ще свързва близо 650 000 домашни потребители. През 2010 г. ЕИБ отпусна заеми в размер на 4,8 млрд. евро за проекти за ИКТ.

ЕИФ и иновациите

Програмата на ЕИФ за технологичен трансфер е посветена на нуждите на европейските изследователски организации. Технологичният трансфер представлява процес на превръщане на плодовете на научно-развойната дейност в пазарни продукти или услуги. Тази търговска пригодност може да бъде постигната по различни начини, най-вече чрез сътрудничество между изследователските организации и промишлеността, чрез лицензии или прехвърляне на правото на собственост и създаването на нови предприятия или свързани с университетите търговски дружества.



Sincrotrone, Truест

IRUVX-FEL – рентгеновите лазери със свободни електрони с инфрачервено и ултравиолетово лъчение са сред главните приоритети на европейската научна инфраструктура. През 2010 г., ЕИБ отпусна заем на Sincrotrone от Truест в размер на 20 млн. евро за инвестиции в линеен ускорител, с цел усъвършенстване на оптиката и качеството на изображенията на магнитните материали и живите клетки. Заемът е предвиден също така за изграждане на производствено предприятие от трето поколение, за усвояване на енергията от отпадъците от лабораторна дейност, и за ограничаване на енергоемкостта.

Обезпечаване на сигурно и конкурентоспособно енергоснабдяване

С предоставените 14,8 млрд. евро заеми през 2010 г., подкрепата за енергийни проекти вече съставлява повече от 20 % от всички отпуснати от ЕИБ заеми.

Една от задачите на ЕИБ е да спомогне ЕС да изпълни целите си в енергийната политика, а именно да постигне устойчивост, конкурентоспособност и сигурност на енергоснабдяването. Осъзнала растящите нужди от инвестиции, ЕИБ увеличи значително кредитирането на енергийни проекти.

ЕИБ е естествен партньор във финансирането на енергийната инфраструктура

Изграждане на енергийна инфраструктура за бъдещето

Поради моралното остаряване на енергийните мрежи и главоломно растящата нужда от обновление, инвестициите в мрежите са сред основните приоритети в Европа. ЕИБ се явява естествен финансов партньор, в качеството си на най-голям източник на привлечени средства за енергийните мрежи в Европа, и традиционно е играла важна роля във финансирането на енергийната инфраструктура. Заемите на ЕИБ за енергийните мрежи през 2010 г. възлизат на 3,8 млрд. евро. ЕИБ финансира най-вече големи европейски проекти за междусистемни връзки, като например модернизирването и разширяването на испанската електропреносна мрежа, чиято цел е подобряването на свързаността и осигуряването на растеж на ефективността на снабдяване с традиционни и възобновяеми енергийни източници. Помощта на ЕИБ е в размер на 600 млн. евро. Сред другите знаменателни проекти през 2010 г. са междусистемната връзка на изолираната някога от европейската енергийна система Малта (100 млн. евро), както и други междусистемни връзки, като осъвременяването на унгарската електропреносна мрежа и увеличаването на вътрешните и трансграничните ѝ капацитетни мощности (150 млн. евро).



MEDGAZ, Алжир

Разнообразяване на енергийните източници, осигуряване на енергоснабдяването в Европа

Инвестициите за разнообразяване и подсигуряване на енергийните доставки възлеза на 3,7 млрд. евро през 2010 г. Сред финансираните проекти са електроцентрали с комбинирано производство във Финландия, Италия и Испания, електроцентрали на природен газ, както и разработването на газови находища в акваторията на Дания и Норвегия в Северно море.

През 2010 г. ЕИБ, ЕБВР и Международната финансова корпорация (член на Групата на Световната банка) подписаха мандатно писмо за оценка на проекта за газопровода „Набуко“, чиято цел е преноса на газ от района на Каспийско море и Близкия изток до европейския потребителски пазар. Газопроводът би трябвало да задоволи бъдещото търсене на природен газ в Европа и да разнообрази списъка със страните-доставчици на Европа. Ранното включване на трите международни финансови институции ще спомогне „Набуко“ да отговори на най-високите изисквания за оценка на екологичните и социалните рискове, и на обществените поръчки. Оценка на проекта включва обстойно оценяване на търговските, социалните и екологичните аспекти. Потенциалният размер на финансовата инвестиция се изчислява на 4 млрд. евро, от които 2 млрд. евро ще бъдат осигурени от ЕИБ.

Най-ефективният начин за постигане целите на ЕС за устойчивост, конкурентоспособност и сигурност на енергоснабдяването е чрез насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност и възобновяема енергия. Общият размер на тези инвестиции е 7,3 млрд. евро, което представлява близо половината от всички инвестиции в енергетиката през 2010 г. Допълнителна информация за кредитирането от ЕИБ на енергийната ефективност и на възобновяемите източници можете да намерите в главата, посветена на мерките срещу изменението на климата.

Инвестиции в енергетиката извън ЕС

През 2010 г. ЕИБ реши да увеличи с 50 % размера на многогодишния инструмент за енергийна устойчивост и сигурност на доставките, който достигна 4,5 млрд. евро и чрез него се финансират проекти в страните по линия на механизма за съседни страни в АКТ, Южна Африка, Азия и в Латинска Америка. Към края на годината, над 100 % от предвидените първоначално 3 млрд. евро вече са ангажирани по подписани, одобрени или подложени на оценка проекти. По-голямата част от финансовите средства по многогодишния механизъм е предвидена за инвестиции във възобновяеми източници и енергийна ефективност.

Наред с това, извън този механизъм, на MEDGAZ бе отпуснат заем в размер на 500 млн. евро за средиземноморските страни под егидата на МЕИП (FEMIP), който допринесе в значителна степен за сигурността на енергийните доставки в ЕС. Заемът от банката е предвиден за изграждането на магистрален газопровод между Алжир и Испания, към който има газов терминал на испанския бряг и компресорна станция в Бени Саф, Алжир.

Подкрепа за мерките срещу изменението на климата



Монтаж на вятърна
турбина в морето,
Белгия



Средствата по заемите срещу изменението на климата през 2010 г. достигнаха 20,5 млрд. евро, което е равно на близо 30 % от кредитирането от ЕИБ. Мерките срещу изменението на климата, които включват усилия за преодоляване на последствията и приспособяване, са водещ приоритет за ЕИБ.

Кредитната дейност на банката в тази област изцяло подкрепя целта за „зелен растеж“, която е ядрото на стратегията „Европа 2020“. Действията на ЕИБ срещу изменението на климата включват нисковъглеродни инвестиции, които спомагат за преодоляване на последствията от изпускането на парникови газове, както и устойчиви на климатичните промени проекти за по-лесно приспособяване към последствията от изменението на климата. Средствата за преодоляване на последствията и приспособяване се отпускат в рамките на секторното кредитиране на ЕИБ, по-точно предвиденото за енергетика, транспорт, водоснабдяване, отпадъчни води, твърди отпадъци, горско стопанство, научно-развойна и иновационна дейност.

Масово навлизане

Мерките срещу изменението на климата все по-масово навлизат в кредитната дейност на ЕИБ. Това на практика означава приваждане на финансирането от ЕИБ в съответствие със стратегията на банката за изменението на климата. Всъщност, съображенията, свързани с климата, все по-често присъстват във всяка дейност на ЕИБ и са неизменна част от вътрешните правила.

Проектите, които имат отражение върху климатичните промени, биват подлагани на оценка от ЕИБ, за да отразяват и да са в съответствие с европейските и международно признатите изисквания за политика в областта на климата, да използват най-новите технологии и, в крайна сметка да съдействат за нисковъглероден растеж, устойчив на климатичните промени по време на изпълнението и експлоатацията. Банката разработи собствена методика за измерване на емисиите от парникови газове от проектите, които финансира и прави оценка на възможността подобни проекти да трупат въглеродни кредити.



Геотермален комплекс Hellisheidi, Исландия

Масовост означава приваждане на финансирането на ЕИБ в съответствие със стратегията за мерки срещу изменението на климата

Проектите в по-уязвимите сектори се подлагат на проверка, за да бъдат отчетени свързаните с климата рискови фактори по време на проектния цикъл. В същото време, банката е включила свързаните с приспособяването съображения в кредитната си политика в някои сектори и финансира проекти за приспособяване, най-вече във водния сектор. Този подход вече се разпростира върху целия портфейл от дейности на ЕИБ. Банката е в състояние да подпомогне организаторите на проекти от държавния и от частния сектор в подготовката и финансирането на проекти както за преодоляване на последствията, така и за приспособяване чрез програми за техническа помощ. Така се насърчава навлизането на водещи практики, задават се насоки за политиката и се осигурява изграждането на полезен капацитет.



Партньорски отношения

ЕИБ, обаче, не е сама в тези усилия. Проблемът засяга целия свят и трябва да бъде преодолян със сътрудничество в световен мащаб. Банката работи в тясно сътрудничество с институциите на ЕС, правителствата от ЕС и на страните-партньори, както и с други международни или двустранни финансови институции. Банката играе ролята на катализатор и на опитен партньор, който подпомага инвестициите в областта на климата в Европа и другаде. Тя съфинансира нисковъглеродни и устойчиви на климатичните изменения проекти, заедно с компании от частния и общественния сектор, и може да осигури допълнително привлечени средства.

Като подеха инициативата ELENA (Европейска подкрепа за местни енергийни инициативи), банката и Европейската комисия спомогат за подготовката на големи и устойчиви енергийни инвестиции в градовете

и регионите. Редица фондове като Dasos Timberland, Marguerite и DIF Renewable Energy са пример за съвместните усилия на институциите и на частния сектор за осигуряване на дялово участие за инвестиции във възобновяема енергия, енергийна ефективност и горско стопанство. В центъра на вниманието на Световния фонд за енергийна ефективност и възобновяема енергия (GEEREF) са инвестициите във възобновяема енергия и енергийна ефективност посредством фондове за устойчива енергийна инфраструктура в развиващите се страни и икономиките в преход. Негов консултант е Групата на ЕИБ, а подкрепа оказват ЕС, Германия и Норвегия, както и работещи на развиващите се пазари инвеститори. Наред с това, в сътрудничество с други национални или международни финансови институции, ЕИБ учреди въглеродни фондове. Това са само част от инициативите срещу изменението на климата, които ЕИБ предприема заедно с европейските и международните си партньори.



Инвестиции във възобновяема енергия и ефективни енергийни източници

Инвестициите във възобновяема енергия и в енергийна ефективност са в центъра на кредитната дейност на ЕИБ в енергетиката и допринасят за устойчивостта, конкурентоспособността и сигурността на енергоснабдяването в Европа.

Инвестициите във възобновяема енергия и енергийна ефективност са най-добрият способ Европейският съюз да постигне целите си в областта на енергетиката и климата до 2020 г. Те включват ограничаване на емисиите от парникови газове с 20 % спрямо равнището от 1990 г., увеличаване дела на възобновяемите енергийни източници при крайния потребител до 20 % и повишаване на енергийната ефективност с 20 %.

Възобновяема енергия

Заемите на ЕИБ за възобновяема енергия нараснаха стремително през изминалите няколко години и достигнаха 6,2 млрд. евро през 2010 г. Делът на заемите за възобновяема енергия в целия енергиен портфейл на ЕИБ нарасна от по-малко от 10 % през 2006 г. на близо 30 % през 2009 г., и на 34 % през 2010 г. По-голямата част от заемите са за проекти за вятърни централи и за слънчева енергия.

Сред подпомаганите от ЕИБ инвестиции през 2010 г. са инвестиционната програма на „Енел“ за зелена енергия (EGP) в Италия, в чийто център е инсталирането на нови мощности от 840 MW, работещи с възобновяема енергия, чрез изграждането на малки и средни вятърни и фотоелектрични електроцентрали на 50 площадки в цяла Италия, но най-вече на юг. Тригодишната инвестиционна програма на EGP възлиза на близо 1,26 млрд. евро, като почти половината средства се предоставят от ЕИБ.

Заемите на ЕИБ за възобновяема енергия бележат огромен ръст



Вятърна електроцентрала в Mougueiras, Португалия

Инвестициите във вятърни централи в морските ширини на ЕС бързо набира скорост. През 2010 г., ЕИБ отпусна заем в размер на 450 млн. евро за изграждане на втори и трети етап от морската ветроцентрала в плитчините Торнтънбанк, на около 30 км от белгийския бряг в Северно море. Строително-монтажните работи ще бъдат извършени в периода 2011-2013 г. и за първи път ще бъдат използвани вятърни турбини в морската шир с мощност 6 MW. Общата мощност на 48-те турбини ще бъде 295 MW, като по този начин мощността на ветровия парк ще достигне 325 MW – достатъчно, за да захрани с електроенергия 600 000 души и да спести 450 000 тона въглеродни емисии годишно. Заемът на ЕИБ е част от финансов пакет без регресен ефект в размер на 1,3 млрд. евро, с участието на две агенции за експортен кредит и седем търговски банки. Списанието за проектно финансиране Project Finance International приветства финансовия пакет и го нарича „Сделка на годината за възобновяема енергия“.

Енергийна ефективност

Заемите на ЕИБ за енергийна ефективност се удвоиха до 1,5 млрд. евро между 2008 и 2009 г. и продължиха да растат до 2,3 млрд. евро през 2010 г. Като

цяло, енергийната ефективност присъства масово във всички разглеждани от ЕИБ проекти.

ЕИБ подпомогна община Букурещ със заем в размер на 70 млн. евро през 2010 г. за инвестиции в обновяване на многоетажни жилищни сгради в румънската столица, с цел повишаване на енергийната ефективност. Средствата ще помогнат за намаляване на енергопотреблението в сградите, които са включени в проекта за топлинна рехабилитация с около 50 %. След приключване на програмата общата стойност на спестената енергия ще възлезе на близо 160 GWh годишно.

Съвместната инициатива на ЕИБ и Европейската комисия -ELENA, помага на органите на местно самоуправление да подготвят проекти за енергийна ефективност или за възобновяема енергия. На лице са всички предпоставки тя да набере повече от 2 млрд. евро за инвестиции през идните години. Провинция Барселона проправя пътя с подготвителна работа по програма на стойност 500 млн. евро за монтаж на слънчеви колектори в обществени сгради и за повишаване на енергийната ефективност с обща мощност 280 GWh годишно. Ще бъде осигурено намаляване емисиите от CO₂ в равностойност на 170 000-200 000 тона.



Фотоелектрически централи в Sunray Montalto di Castro

Заем в размер на 98 млн. евро в Монталто ди Кастро, Италия спомага за изграждането и експлоатацията на две електроцентрали, захранвани със слънчева енергия, при които е използвана система за проследяване на слънцето през деня, като по този начин произведената електроенергия е до 25 % повече от тази при фиксираните системи. Инвестициите във възобновяеми енергийни източници се финансират от облигационни емисии на организатора-емитент с помощта на дружество със специална инвестиционна цел. ЕИБ активно участва в структурирането на операцията и поради изкупуването на половината от облигациите се явява основен инвеститор. Извършената операция вече се превърна в мощен стимул за институционалните инвеститори. Списанието за проектно финансиране Project Finance International отличи операцията като „Облигационна сделка на годината“.

Фотоелектрични съоръжения Sunray – Монталто ди Кастро, Италия



Финансиране в областта на въглеродните емисии и тяхното съхранение

Инициативите за финансиране във областта на въглеродните емисии са неделима част от мерките на ЕИБ за справяне с предизвикателствата, породени от изменението на климата.

През 1997 г., промишлено развитите държави подписаха протокола от Киото и съответно се задължиха да намалят емисиите от парникови газове. Те имат възможност да се придържат към заложените си цели, като финансират икономии на парникови газове другаде по света. Така се зароди пазара на въглеродни кредити, на който могат да се търгуват правата върху емисиите от парникови газове, а през 2005 г. в ЕС бе създадена европейската схема за търговия с емисии. През 2008 г. ЕС пое ангажимент до 2020 г. да намали емисиите от парникови газове с 20 % спрямо нивата от 1990 г.

ЕИБ и финансиране в областта на въглеродните емисии

В сътрудничество с други обществени и частни финансови институции, банката въведе набор от пазарни инструменти за насърчаване на търговията с въглеродни емисии на национално и международно ниво. С участието си в помощ на въглеродните фондове, ЕИБ поощрява вливането на обществени и частни капитали в нисковъглеродни проекти.

ЕИБ е един от спонсорите на въглеродни фондове най-вече в по-слабо развитите сектори от въглеродния пазар. Този вид фондове изкупуват натрупаните чрез екологични инвестиции въглеродни кредити, с цел за ги изтъргуват на страни и компании, които се нуждаят от тях за постигане на емисионните цели. Благодарение на това, биват изпълнявани задълженията за ограничаване на въглеродните емисии както в ЕС, така и в световен мащаб, особено предвид предвиденото по схемата за търговия с въглеродни емисии на ЕС и международните споразумения. В допълнение, по този начин се оказва подкрепа на икономиките в преход и развиващите се страни да привлекат средства за нисковъглеродни инвестиции.



Електроцентрала „слънчева кула“, Solucar, Испания

На основата на целеви задачи, структури, регионална насоченост и участници, всички подпомагани от ЕИБ въглеродни фондове са разработени с цел разширяване на пазара и допълване на участието на частния сектор в него, а не неговото изтласкване оттам. Инициативите на ЕИБ за въглеродни фондове изпреварват събитията на пазара и изграждат доверие в правната рамка, особено за периода след 2012 г., когато протоколът от Киото ще прекрати своето действие. Така, банката оказва съдействие на проекти и пазари, които в противен случай не биха се появили.

Подпомогнати от ЕИБ въглеродни фондове

Международният фонд за въглеродни кредити (МФВК) е създаден от ЕИБ и ЕБРР с оглед да разработи въглеродните пазари в страните от Централна и Източна Европа, до Централна Азия. Целта е тези държави да бъдат подпомогнати, за да спазват задължителните и доброволно определените ограничения за въглеродните емисии. Привлечените от МФВК средства в размер на 208,5 млн. евро обслужват предимно натрупаните чрез проекти въглеродни кредити, както и схеми за „зелени“ инвестиции.

Съвместната програма на ЕИБ-KfW за изкупуване на въглеродни кредити предвижда първи транш в помощ на малки и средни предприятия в ЕС, които имат задължението да постигнат съответствие със схемата за търговия с емисии на ЕС. Вторият транш по програмата подпомага проекти в най-бедните и най-слабо развитите страни. Второто издание на въглеродната програма на ЕИБ-KfW обхваща както кредитите по протокола от Киото, така и тези след прекратяване на неговото действие. Общият бюджет по двата транша е в размер на близо 190 млн. евро.

Въглеродният фонд за периода след 2012 г. представлява инициатива, разработена от ЕИБ и четири други институции за публични финанси, която се стреми да засили доверието във въвеждането на уредба след изтичане срока на действие на протокола от Киото. Фондът разполага с бюджет от 125 млн. евро и засега е единствен по рода си. Приносът му се изразява в разработването на няколко проекта в Азия,

Въглеродни кредити от Естония и Литва

Международният въглероден фонд на ЕИБ-ЕБРР даде съгласие през 2010 г. за изкупуване на въглеродни кредити от група вятърни електроцентрали под управлението на OÜ Nelja Energia, компания за възобновяема енергия с едноличен собственик Fre-energy AS – водещ естонски инвеститор във възобновяеми енергийни източници в Източна Европа. Съгласно договора за изкупуване на енергия, МФВК ще придобие въглеродни кредити от шестте вятърни електроцентрали в Естония и Литва, с комбинирана мощност 76 MW.

Африка и Латинска Америка за изкупуване на въглеродни кредити, натрупани от вятърна енергия, по доброто управление на отпадъците и технологии за енергийна ефективност.

В сътрудничество със Световната банка, ЕИБ учреди въглероден фонд за Европа (CFE), чиято целева група са държавите членки и частния сектор в Европа. Капиталът на фонда от 50 млн. евро е за изкупуване на кредити от емисии по допустими проекти съгласно гъвкавите механизми по силата на протокола от





Киото, които са съвместими със схемата за търговия с емисии на ЕС. Въглеродният фонд може също така да инвестира до 20 % от капитала си в схеми за „зелени“ инвестиции.

Първият въглероден фонд във френскоезична Африка и първият национален фонд с подкрепата на ЕИБ – въглеродният фонд на Мароко – подпомага проекти по механизма за чисто развитие (МЧР), като закупува въглеродни кредити в периода 2008-2017 г. Фондът е на стойност 300 млн. марокански дирхама (над 26 млн. евро).

Улавяне и съхранение на въглерода

ЕИБ работи в тясно сътрудничество с Европейската комисия по линия на механизми за онагледяване на проекти за улавяне и съхранение на въглерода (УСВ) в Европа и извън нея.

През 2010 г. е даден ход на сътрудничеството между ЕИБ и Комисията по изпълнение на най-голямата в

света програма за инвестиции в демонстрационни проекти за нисковъглеродни и възобновяеми източници. Известна под името NER300, инициативата ще осигури значителна финансова подкрепа за най-малко осем проекта за УСВ и най-малко 34 проекта за новаторски технологии за възобновяеми енергийни източници. Целта е да бъде даден тласък на нисковъглеродната икономика в Европа, да бъдат създадени „зелени“ работни места и да бъде подпомогнато изпълнението на амбициозните цели на ЕС във връзка с изменението на климата.

Първата покана за участие е публикувана през ноември, с което започва изпълнението на инициативата NER300. Тя носи това име, тъй като ще бъде финансирана от продажбата на 300 млн. емисионни квоти от резерва за нови участници (New Entrants Reserve - NER) по схемата за търговия с емисии на ЕС. По сегашни пазарни цени на емисионни квоти, инициативата е на стойност приблизително 4,5 млрд. евро, което я прави най-голямата подобна програма в света. Програмата ще привлече средства в размер общо над 9 млрд. евро.



Въглеродните фондове на ЕИБ спомагат за изграждане на доверие в правовата уредба

Електроцентралата на Helios Bay в Нова Каледония, Франция

Постигане на устойчивост в градовете



По същество, мерките в областта на изменението на климата целят постигане на природосъобразност и устойчивост на градовете.

Мостът в Орезунд, Дания - Швеция

През 2010 г., ЕИБ отпусна 14,7 млрд. евро за постигане на устойчивост в европейските градове чрез инвестиции в градоустройствени подобрения, градски обществен транспорт и болнични заведения.

JESSICA – в името на градовете

Устойчивото градоустройство е основна цел на „Джесика“ – Съвместно европейско подпомагане за устойчиво финансиране в градските зони – разработената съвместно от Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка инициатива в сътрудничество с Банката за развитие на Съвета на Европа. „Джесика“ дава възможност на държавите членки да използват част от безвъзмездните средства по структурните фондове за възмездни инвестиции в проекти, които са част от комплексни градоустройствени планове. Инвестициите, които могат да бъдат под формата на дялово участие, заеми или гаранции, достигат до

проектите чрез фондове за градско развитие и холдингови фондове.

В края на 2010 г. са учредени 15 холдингови фонда на обща стойност над 1,5 млрд. евро. Един от фондовете се намира в Гърция: постигнато е споразумение с Министерството на икономиката за финансиране в размер на 258 млн. евро, по което министерството, ЕИБ и гръцките общини ще избират допустими проекти за благоустройство на градовете. Фонд по „Джесика“ ще инвестира 50 млн. лири в Шотландия за съживяване на деловата дейност и транспортните възли, и за „по-зелено“ жилищно строителство. Строително-монтажните работи по съживяването включват обновяване на рушащи се сгради и превръщането им в нови търговски площи, създаване на зони за безжична връзка, „зелена“ електроенергия за жилища за социално слабите, по-ефективни транспортни схеми. През 2010 г., Литва е първата страна, в която постъпват



средства по „Джесика“ чрез финансовите посредници, разпределени на конкретни проекти за градоустроитвени подобрения.

Чист транспорт

Екологично чистият обществен транспорт е жизнено важен за устойчивостта на градовете. Като насърчават прехода от личен към обществен превоз и намаляват задръстванията, инвестициите в обществен транспорт не само повишават качеството на въздуха и намаляват шума, но и облекчават последствията от изменението на климата чрез по-висока енергийна ефективност и ограничаване на емисиите от парникови газове. През 2010 г. заемите на ЕИБ за проекти в обществения транспорт в ЕС са на стойност 8,5 млрд. евро.

Екологосъобразният обществен транспорт е жизнено важен за устойчивото развитие на градовете

Пътникотокът на стокхолмския междуградски железопътен превоз ще се удвои след 2017 г., благодарение на изграждането на нова подземна железопътна линия с частично финансиране от ЕИБ. Банката предоставя 600 млн. евро за проекта Citybanan, междуградски железопътен тунел под центъра на Стокхолм. Проектът се състои от нов шесткилометров тунел под историческия център на шведската столица, две нови метростанции и ж.п. прелез. Проектът ще освободи мощности по съществуващата градска железопътна линия и ще осигури ръст на превозите по регионалните и националните железопътни трасета. Общественият транспорт ще стане по-привлекателен, което ще подтикне пътуващите всеки ден да се откажат от пътния превоз, и значително ще облагодетелства околната среда. Наред с това, Citybanan е приоритет за ЕС по линия на проекта за трансевропейските транспортни мрежи (TEM-T) и е част от скандинавската триъгълна схема за модернизация на пътната, железопътната и морската инфраструктура във Финландия и Швеция.

Финансираните от ЕИБ инвестиции в градски транспорт и железопътен превоз не се изчерпват с държавите членки на ЕС. Така например, банката осигури два заема в размер на 223 млн. евро за проекти във Виетнам за метро в градовете Ханой и Хо Ши Мин. Системите за обществен превоз в двата града спомагат за ограничаване на замърсяването и потреблението на горива благодарение на надеждния, бързия и екологично чистия релсов превоз по трасета, които в миналото са обслужвани само от пътен превоз. Ще бъде подобро придвижването на много хора, докато в същото време намалят задръстванията. Към днешна дата, ЕИБ е финансирала близо 80 проекта за метро в Европейския съюз и 10 извън него.

Отпадъците като възможност

Производството на твърди битови отпадъци в 27-те държави членки възлиза на 525 кг на човек годишно. От една страна, недоброто управление на тези отпадъци се отразява пряко и неблагоприятно на качеството на живота, на общественото здраве, на околната среда и на изменението на климата. От друга страна, отпадъците представляват разхищение на потенциално ценни ресурси под формата на суровини и енергия, чиято повторна употреба, рециклиране и оползотворяване биха могли да осигурят значителна чиста печалба. В заключение, управлението на твърдите битови отпадъци представлява не само екологично и здравно предизвикателство, но също и „зелена“ икономическа възможност. Заемите на банката спомагат за избягване производството на отпадъци,



Електромобили на „Рено“, Франция



Фонд GINKGO, Люксембург

Органите на местно самоуправление търсят алтернативни източници на финансиране за покриване на високите разходи по почистването на замърсени терени. През 2010 г. ЕИБ инвестира 15,6 млн. евро в GINKGO, регистриран в Люксембург частен фонд за дялово участие. Фондът изкупува изоставени промишлени обекти във Франция и Белгия, които почиства и продава, или предварително благоустроява и превръща в енергийно ефективни жилищни сгради, офиси и търговски обекти.

за повторната им употреба, за капиталовложения в съоръжения за преработка на остатъчните отпадъци след рециклиране на начален етап от производството, като например заводи за изгаряне с оползотворяване на енергията, и за механично/биологично третиране, както и съоръжения за третиране на разделно събрани потоци отпадъци. Като цяло, ЕИБ отпусна 89 млн. евро за подобни проекти през 2010 г.

ЕИБ предостави 75 млн. евро на град Лаhti, Финландия чрез местната енергийна компания Lahti Energy, за изграждане на едно от най-модерните съоръжения в света за превръщане на отпадъците в източник на топлина и електроенергия. Lahti Energy е международен център за върхови постижения в технологиите за комбинираното производство на топлоенергия и електроенергия. Тук топлинната енергия намира приложение, като захранва топлофикационните мрежи. Като използва отпадъците от търговски обекти и домакинства в Лаhti и Хелзинки за гориво, новият завод ще преработва 250 000 тона годишно, като произвежда 90 MW топлинна енергия и 50 MW електроенергия. Този капацитет превишава значително производството в действащите заводи, благодарение на нов процес на привеждане в газообразно състояние, изгаряне при високи температури и пара под високо налягане.

Здравеопазване в града

През 2010 г. ЕИБ отпусна общо 2,7 млрд. евро на 14 общински болници в ЕС. Кредитите на ЕИБ за болнични заведения подобряват социалната и градската среда, и съдействат за устойчивостта на общностите. Заемите от банката помагат на заемополучателите да предоставят първокласни здравни грижи по проекти, които дават тласък на местната икономика и на обновяването на градовете. Болниците често разполагат със свързани с университетите изследователски центрове.

ЕИБ предостави 325 млн. евро на университета в Льовен и неговата университетска болница за изграждане на университетски град за медицински науки Gasthuisberg – първокласен медицински и университетски център, който да предлага спешна медицинска помощ, подготовка и изследователска дейност на едно място в Льовен.



Приспособяване към изменението на климата

В качеството си на най-големият заемодател на водния сектор в света към днешна дата, ЕИБ определя комплексното управление на водните ресурси и приспособяването към изменението на климата за ключови цели в бъдещата си кредитна дейност.

Зачестилите крайни метеорологични явления се отразяват тежко на наличните ресурси от сладка вода и тяхното качество, което поражда свързани с водата природни бедствия, в т.ч. засушавания и наводнения. Изпреварващите и предохранителни мерки за приспособяване към последствията от изменението на климата са по-ефективни и по-евтини, отколкото принудителните аварийни действия в последния момент. Предвид това, финансираните от банката проекти във водния сектор целят съхраняване на запасите от сладка вода, устойчиво управление на водите, защита на морските и крайбрежните зони, както и други мерки за приспособяване.

През 2010 г., ЕИБ се присъедини към Световния алианс за действия в областта на водите и приспособяването – мрежа от финансови институции, компании за комунални услуги, сдружения, научноизследователски институти и НПО.

По света

Повечето действащи проекти за приспособяване, финансирани от ЕИБ, са на територията на ЕС. През 2010 г., банката отпусна 20 млн. евро за разширяване на канализационната и отводнителната системи на кипърския град Лимасол и околностите, в т.ч. и за изграждане на дренажни депа за дъждовна вода.

ЕИБ, NIB, ЕБВР и Международната финансова корпорация съвместно финансираха дигите срещу наводнения в Санкт Петербург, Русия. Дългата 25 км бариера срещу наводнения в устието на р. Нева защитава град Санкт Петербург и петмилионното му население. Мобилното съоръжение решава проблема с тежките наводнения, които застрашават града от



Обединяването на стратегиите за водоснабдяване и канализация укрепва издръжливостта на климатичните промени

Югозападна пречиствателна станция за отпадъчни води, Санкт Петербург, Русия

самото му основаване, но зачестиха през последните десетилетия. Общите разходи възлизат на повече от 500 млн. евро, с което съоръжението срещу наводнения се превръща от едно от най-скъпите в света. Наред с това, ЕИБ предоставя консултантска помощ по техническите, експлоатационните и екологичните аспекти на проекта.

В тясно сътрудничество с Европейската комисия и други финансови институции, ЕИБ финансира и проекти за приспособяване в зараждащите се и развиващите се икономики в цял свят. През 2010 г. ЕИБ се включи в подготвителната работа, заедно с организацията на ООН HABITAT, по регионален проект на езерото Виктория в следните страни – Бурунди, Кения, Руанда, Танзания и Уганда. Обединяването на стратегиите за водоснабдяване и санитарни условия би трябвало да гарантира устойчивост на фона на климатичните промени в този уязвим район и да опази важната функция на езерото, като местообитание и водоизточник в бъдеще. Банката вече финансира строителни работи в областта на водоснабдяването и санитарните условия в столицата на Уганда – Кампала, и планира допълнителни заеми за проекти по приспособяване в Мванза, Танзания и Кисуму, Кения.

Партньорски отношения със света



Moma Titanium,
Мозамбик



- Страни кандидати и страни потенциални кандидати
- Средиземноморски страни
- Страни партньори на Изток
- Страни от Африка, Карибския, Тихоокеанския басейн, отвъдморски страни и територии и Южна Африка
- Азия и Латинска Америка
- Страни от Централна Азия

Вятърна електроцентрала, Мароко

Със заеми в размер на 8,8 млрд. евро извън ЕС, ЕИБ оказва значителна финансова подкрепа на проекти в страни-партньори на ЕС.

Преобладаващата част от финансирането на банката извън ЕС се осъществява по линия на бюджетните гаранции на ЕС, предвидени по така наречения „външен мандат“ за дейността на ЕИБ в различни части на света. ЕИБ работи в тясно сътрудничество с институциите на ЕС, правителствата на страните партньори на ЕС и други международни или двустранни финансови институции, и вече е изградила дълготрайни отношения с частния сектор в целия свят.

През 2010 г., ЕИБ съумя да съхрани високите кредитни равнища във всички райони, докато в същото време поетапно се оттегли от допълнителните дейности, въведени в контекста на икономическата и финансовата криза. Банката продължава да бъде най-мощният международен източник на финансови средства в страните-кандидати и потенциални

кандидати за членство в ЕС. Заемите отново достигнаха рекордни нива в страните от Средиземноморието от 2,6 млрд. евро, и бяха увеличени почти тройно в страните партньори на изток до 631 млн. евро. Кредитирането на страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (АКТ) получи нов тласък с подновяването на мандата, благодарение на предоставените от държавите членки гаранции. Средствата по мерките за последствията от изменението на климата бяха увеличени с 50 % по линия на инструмента за енергийна устойчивост и сигурност на доставките, чрез който се подпомагат проекти в съседните на ЕС страни, страните в АКТ и Южна Африка, както и Азия и Латинска Америка.

Придаване на облик на външната дейност на ЕИБ

Средносрочният преглед на дейността на банката извън ЕС, проведен под ръководството на независима комисия от „мъдреци“ и председателствана от бившия изпълнителен директор на МВФ, Мишел Камде-

сю, внесе доклада за оценката си в началото на 2010 г. Това бе отправната точка за последвалото го предложение на Европейската комисия, в което се съдържа план за влизане в действие на незадължителен мандат в размер на два млрд. евро за мерки срещу изменението на климата. В допълнение към това, Комисията предложи съществуващата система от регионални цели по операции в рамките на гаранциите от ЕС да бъде заменена от хоризонтални цели с по-отчетливо поставяне на ударението в кредитната дейност на банката върху развитието. Наред с това, Комисията предложи задействане на външния мандат за Либия, Ирак и Камбоджа. Предложенията породиха дебати в Европейския парламент и в Съвета през 2010 г. Очаква се окончателно решение да бъде взето през 2011 г.

Отделно от средносрочния преглед на външния мандат, на преглед през 2010 г. бе подложено и Споразумението от Котону, което осигурява рамката за дейността на банката в страните от АКТ. Банката е партньор в областта на развитието в района на АКТ над четири десетилетия и е отпуснала близо 12,5 млрд. евро заеми в подкрепа на повече от 1 000 проекта в 70 страни. Подновеният мандат дава възможност на ЕИБ да разшири дейността си в Африка на юг от Сахара, както и за първи път да признае изменението на климата за основополагащ въпрос в партньорските отношения между ЕС и АКТ.

Въпреки че банката преследва конкретни цели във всяка част на света, много от страните извън ЕС, с които ЕИБ работи, са изправени пред сходни предизвикателства по посрещане на нуждите от инфраструктура, полагане на основите на устойчив растеж и противодействие на изменението на климата.

Страни-кандидати и потенциални кандидати

ЕИБ предоставя заеми и гаранции за страните кандидати за членство в ЕС (Хърватия, Турция, Бивша югославска република Македония – БЮРМ, Черна гора, Исландия) и потенциалните страни кандидати (Албания, Босна и Херцеговина, Сърбия, Косово – по силата на Резолюция 1244 на ООН от 1999 г.). Дейността на банката се основава на мандата за външно кредитиране, възложен от Европейския съюз, и на собствения ѝ инструмент за предприсъединителен помощ.

Общият размер на заемите на банката за Западните Балкани е в размер на 1,4 млрд. евро през 2010 г. ЕИБ е най-големият международен заемотател в региона. От възобновяването на дейността на банката в региона през 2001 г. досега, общият размер на заемите възлиза на 7,3 млрд. евро. Сърбия е най-големият заемополучател на средства от ЕИБ на Западните Балкани с 690 млн. евро. Голяма част от средствата са използвани за довършителни работи по трансевропейски мрежи. През ноември 2010 г. ЕИБ откри първото си регионално представителство именно в Белград.

ЕИБ е най-големият международен източник на финансиране за Западните Балкани

Страни-кандидати и потенциални кандидати

Предоставено през 2010 г. финансиране (млн. евро)	Сума	От която рисков капитал
Турция	1 935	30
Сърбия	690	
Хърватия	511	
Босна и Херцеговина	72	
БЮРМ	52	
Албания	51	
Черна гора	49	
Общо	3 360	30





Средиземноморски страни

Предоставено през 2010 г. финансиране (млн. евро)	Сума	От която рис- ков капитал	
Египет	906		
Алжир	500		
Тунис	498		
Мароко	420		
Сирия	185	10	
Региона	31	7	
Ливан	7		
Газа-Западен бряг	5	5	
Общо	2 552	22	

Новите заеми за Турция през 2010 г. достигнаха 1,9 млрд. евро. Дейността бе подчинена преимуществено на необходимостта да се противодейства на световната икономическа и финансова криза и да се подкрепи интелигентния и устойчив растеж. След избухването на кризата, ЕИБ подкрепи турската икономика най-вече чрез укрепване на сектора на МСП в страната, който получи заеми чрез финансови посредници в размер на 910 млн. евро през 2010 г.

Подпомагане на икономическото развитие в Средиземноморието

ЕИБ даде мощен тласък на подкрепата си за средиземноморските страни-партньори в региона чрез финансовата си структура в региона МЕИП – инструмент за евро-средиземноморски инвестиции и партньорство. Увеличаването на обемите на стопанската дейност по МЕИП до рекордните 2,6 млрд. евро през 2010 г., доказва на партньорите способността на МЕИП да им съдейства за осъвременяване на политиката в обществения сектор на фона на световната икономическа криза и утвърди позициите му на водещ инвеститор в областта на развитието в средиземноморския регион. Сред другите приоритетни сектори са транспорта, водоснабдяването, промишлеността, частното дялово участие и човешкият капитал.

Създаден през октомври 2002 г., досега МЕИП е предоставил повече от 12,7 млрд. евро за модернизация-

та на средиземноморските страни-партньори и е допринесъл за създаването и запазването на работни места в региона. Подкрепата за частния сектор остава значителна и съставлява 55 % от общия брой на подписаните проекти. Ръста на кредитирането от страна на МЕИП е съчетан с ясно изразена допълнителна изгода, най-вече под формата на сложни финансови схеми от рода на публично-частни партньорства, проектно финансиране или високорискови операции, които банката обикновено не приема да финансира. През 2010 г., близо 74 % от операциите в региона (на обща стойност приблизително 1,9 млрд. евро) са съфинансирани с партньорски институции, като по този начин е създадена важна и успешна съвместна дейност. Операциите във връзка с техническа помощ през 2010 г. са в размер на 4,2 млн. евро.



Пристанището в Танжер, Мароко

Русия и съседи на изток

Предоставено през 2010 г. финансиране (млн. евро)	Сума
Руска федерация	250
Молдова	185
Грузия	175
Украйна	16
Армения	5
Общо	631



Изграждане на основния колектор, Санкт Петербург, Русия

Партньори на Изток

Отпуснатите от ЕИБ заеми за страните-партньори на Изток достигна 631 млн. евро през 2010 г., което е почти тройно увеличение спрямо 2009 г. В тясно сътрудничество с ЕБВР, банката финансира проекти в тези страни, съобразно мандата, в размер на 3,7 млрд. евро по заеми за периода 2007-2013 г. В допълнение към възложения от ЕС мандат, ЕИБ учреди собствен механизъм за партньорите на Изток в размер на 1,5 млрд. евро, по който да предоставя заеми и гаранции за своя сметка, за инвестиции от страна на ЕС в споменатите страни. Половината от заемните средства през 2010 г. са вложени в енергетиката, а сред другите области от интерес са водоснабдяване, транспорт, земеделска промишленост и кредитни линии за МСП. През декември 2010 г. банката пусна в действие нов инструмент за техническа помощ – Доверителен фонд за техническа помощ по линия на партньорството на Изток (ЕРТАТФ), чиято цел е постигане на по-осезателно въздействие от операциите и ускорено изпълнение на успешни проекти в региона.

Централна Азия

Сред страните в Централна Азия с право на финансиране от ЕИБ (Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан и Узбекистан), Казахстан е втората, подписала рамково споразумение през 2010 г., след Република Таджикистан през 2009. В процес на оценка са три проекта във водоснабдяването, енергетиката и мерките срещу изменението на климата, като общата им стойност е 328 млн. евро. Банката и Киргизстан планират да подпишат рамково споразумение в началото на 2011 г., като продължават да се



Moma Titanium, Мозамбик

полагат усилия за подписване на рамкови споразумения с Туркменистан и Узбекистан.

Над четиридесет години ЕИБ е партньор по програмите за развитие в региона на АКТ

Страните от АКТ и Южна Африка

В страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн ЕИБ обикновено подпомага инициативи, които насърчават развитието на частния сектор, като например инвестиции в МСП, но също така набляга на мащабна производствена инфраструктура, включително проекти за възобновяема енергия, енергийна ефективност и други проекти в отговор на изменението на климата. В разгара на икономическата и финансовата криза, ЕИБ се стреми да осигури стабилни инвестиции в полза на най-бедните и да подпомогне устойчивото развитие.


Финансовите средства за операциите на ЕИБ идват от бюджетите на държавите членки посредством механизма за инвестиции, в съчетание със заеми от собствените средства на банката, които тя предоставя на свой риск. Подписаните през 2010 г. проекти по механизма за инвестиции достигнаха 374 млн. евро. През същата година други 598 млн. евро от собствените средства на банката са осигурени за проекти в АКТ. По силата на отделно възложен мандат, банката отпусна 50 млн. евро за проекти в Република Южна Африка.

Страни в Африка, Карибския и Тихоокеанския басейни, ОСТ (отвъдморски страни и територии) и Южна Африка

Предоставено през 2010 г. финансиране (млн. евро)	Сума	от които рис-ков капитал
Африка	738	182
Западна	279	82
Източна	260	40
Южна и Индийски океан	145	5
Междурегионални	45	45
Централна и Екваториална	10	10
Карибски басейн	48	7
Тихоокеански басейн	9	9
Регионални в АКТ	162	162
ОСТ	15	15
Общо АКТ-ОСТ	972	374
Южна Африка	50	



Азия и Латинска Америка

Предоставено през 2010 г. финансиране (млн. евро)	Сума	
Латинска Америка	499	
Бразилия	420	
Мексико	79	
Азия	723	
Китай	500	
Виетнам	223	
Общо	1 222	

Икономическо сътрудничество с Азия и Латинска Америка

През 2010 г., ЕИБ предостави заеми в размер на 1,2 млрд. евро в Азия и Латинска Америка (АЛА). Инвестициите в Азия възлизат на близо 723 млн. евро, а в Латинска Америка – на 499 млн. евро. По силата на действащия мандат ЕИБ може да предостави заеми за Азия и Латинска Америка до 3,8 млрд. евро в

периода 2007-2013 г. Кредитната дейност на банката в АЛА е част от стратегията на ЕС за икономическо сътрудничество със споменатите региони. То се изразява в подкрепа на присъствието на ЕС чрез преки чуждестранни инвестиции и трансфера на технологии и експертни знания, както и в дейности по опазване на околната среда, с особен акцент върху проекти за мерки срещу изменението на климата и такива, които повишават енергийната сигурност.



Метрото в Ханой, Виетнам



Нов рамков заем за мерки в областта на климата в Китай

След успеха на първия заем от 2007 г., през декември 2010 г. бе подписан нов рамков заем за мерки в областта на климата в размер на 500 млн. евро. По този начин ЕИБ продължава да оказва помощ на страната в борбата срещу изменението на климата. Първият заем в размер на 500 млн. евро подпомогна изпълнението на редица проекти в бъдеще, като програми за залесяване, вятърни електроцентрали, малки ВЕЦ, както и инвестиции в енергийна ефективност и намаляване на замърсяването в промишлеността. Тази кредитна операция на ЕИБ е една от най-резултатните с оглед на емисиите от парникови газове и според разчетите ще спомогне за намаляване на изпуснатите количества CO_2 с два милиона тона годишно, след като започне изпълнението на всички подпроекти.

Съвместни действия с Европейската комисия и с други международни финансови институции



Дни на отворени врати – VIII
Европейска седмица на
регионите и градовете



В качеството си на финансовата институция на Европейския съюз, заедно с бюджета на ЕС, Групата на ЕИБ е един от двата източника на финансови средства за инвестиции в подкрепа на политиката на ЕС.

При подобни дългосрочни инвестиции с осезаем резултат, и двата вида финансиране – безвъзмездна помощ и заеми – притежават самостоятелни характеристики и предимства. Инициативите, разработени съвместно от Групата на ЕИБ и Комисията, съгласно действащата финансова рамка (2007-2013 г.), доказват, че двата инструмента могат да бъдат съчетавани за постигане на по-голям ефект. Регионалната политика на ЕС е една от областите, в които това е неоспоримо, както иновациите и транспорта.

Регионална политика

Регионалната политика на ЕС е насочена към преодоляване на различията между силните и слабите икономически региони и към усвояване на наличните ресурси по най-добрия начин. Регионалната политика придава значение на необходимостта да се съгласуват наличните финансови инструменти на ЕС, както и националните и регионалните такива, в полза на регионалната интеграция. В този контекст, на Групата на ЕИБ е отредена важна роля, доказана от новите съвместни инициативи с Европейската комисия, държавите членки или регионите.

Текущият програмен период (2007-2013 г.) по политиката на сближаване на ЕС отреди по-важна роля на ЕИБ и ЕИФ, отколкото при предишните периоди на планиране и програмиране, включително и за техническа помощ при подготовката на проекти, оценка на проекти, финансов инженеринг и наблюдение. Няколко съвместни инициативи с пряко отношение към политиката на сближаване, като „Джаспърс“ (JASPERS), „Джесика“ (JESSICA), „Джереми“ (JEREMIE) и „Джасмин“ (JASMINE), както и инструменти за поделен риск от рода на финансовия механизъм за споделяне на риска (RSFF) и механизма за гарантиране на заеми за трансевропейски транспортни мрежи (LGTT), които обхващат съпътстващи цели на ЕС, подхранват и засилват партньорските отношения с Комисията.

Четири „джи“-та

„Джаспърс“, „Джесика“, „Джереми“ и „Джасмин“ – четирите „джи“-та – са производни на това по-близко партньорство. Всички те са съвместни инициативи, които обединяват финансовите и човешките ресурси на Групата на ЕИБ и на Европейската комисия.

„Джаспърс“ е инициативата за Съвместна подкрепа на проекти в европейските региони, която се управлява от ЕИБ и се съфинансира от Комисията, ЕБВР и KfW. Тя цели да подпомага страните, получатели на безвъзмездни средства от структурните фондове да подготвят обосновани инфраструктурни проекти, и да предоставя техническа помощ.



Обществен транспорт, Хамбург, Германия

„Джесика“ е инициативата за Съвместно европейско подпомагане за устойчиво финансиране в градските зони, създадена съвместно от ЕИБ, Комисията и Банката за развитие на Съвета на Европа. Тя използва механизмите на финансовия инженеринг в подкрепа на инвестиции в устойчиво градоустройство, усвоява средства по структурните фондове за възмездно възмездно и възобновяемо финансиране, като ги насочва към инвестиции с възвращаемост.

„Джеремиде“ е инициативата за съвместни европейски ресурси за малки и средни предприятия. Европейският инвестиционен фонд и Комисията са обединили усилията си, за да предоставят на националните и на регионалните власти възможност за достъп до средствата по структурните фондове, чрез които МСП да достигнат до финансови средства и до продукти на финансовия инженеринг.

„Джасмин“ е съвместната инициатива в подкрепа на институциите за микрофинансиране в Европа, чиято цел е развитието на микрокредитирането. На ЕИФ е възложено да управлява инициативата частично и със средствата на ЕИБ да осигурява финансова подкрепа на институциите за микрофинансиране, както и да предоставя техническа помощ с ресурсите на Комисията.

Споделяне на риска в името на иновациите

С цел да финансират по-рискови инвестиции в научноизследователска, развойна и иновационна дейност с по-голяма възвращаемост, ЕИБ и Комисията учредиха финансовия механизъм за споделяне на риска (RSFF). С наличния един млрд. евро от резерва на банката и един млрд. евро по Седмата рамкова програма за изследователска дейност на Комисията, механизмът разполага с два млрд. евро капиталов резерв, благодарение на който ЕИБ може да задели до 10 млрд. евро заеми за инвестиции, най-малко в двоен на този размер, във върхови постижения в областта на НИРД, в периода 2006-2013 г. Средносрочен преглед, извършен от независими експерти през 2010 г., стигна до положителни изводи и препоръча приложението на подобни на финансовия механизъм решения да бъде задълбочено и разширено.

Съвместните инициативи на ЕИБ и на Комисията постигат по-голям ефект



НИРД за програмни продукти в здравеопазването и сканираща технология, Белгия



Споделяне на риска за инвестиции в транспорта

Механизмът за гарантиране на заеми за трансевропейски транспортни мрежи (LGTT) е създаден от ЕИБ и Европейската комисия за овладяване на свързания с пътния поток риск за частните инвеститори по подобни проекти. Финансиран поравно от двете институции, този рисков инструмент е предвиден за рисковете по приходите от пътния поток по време на решаващите начални етапи от експлоатацията, тъй като пътните потоци се нуждаят от време, докато станат достатъчно приходоносни. През 2010 г. за първи път са предоставени гаранции по механизма в размер на 70 млн. евро, за проект по ПЧП, за обновяване и осъвременяване на магистрала С-25, в северната част на Каталония, като ЕИБ осигури заем от 200 млн. евро.

Друга специализирана дейност в ЕС

„Елена“ (ELENA) означава „Европейско подпомагане за местна енергетика“ – съвместна инициатива за техническа помощ, създадена с общите усилия на ЕИБ и

на Комисията. Средствата по „Елена“ могат да бъдат вложени в структуриране на програми, бизнес планове и оценки на енергийните характеристики, подготовка на тръжни процедури и договори, заплащане на звена за изпълнение на проекти. Накратко, става дума за всичко необходимо, за да станат проектите за устойчива енергетика на общините и регионите готови за финансиране от ЕИБ.

Инвестиционните програми могат да включват повишаване на енергийната ефективност на сградите, улично осветление, внедряване на възобновяеми енергийни източници в сградите, модернизация, монтаж на комбинирани топлофикационни системи за топлоенергия и електроенергия, както и възобновяеми източници. В обхвата попадат и програмите за градски транспорт, които предвиждат въвеждането на енергоспестяващи автобуси и инфраструктура за превозни средства, които ползват алтернативни горива.

Инициативата NER300 е учредена през 2010 г. от Европейската комисия. Тя е най-голямата в света програма за безвъзмездна помощ за улавяне и съхранение на въглероден диоксид (CCS), и за демонстрационни проекти, които представят новаторски технологични решения за възобновяема енергия. Европейската инвестиционна банка ще съдейства за изпълнението чрез оценка на проекти и организиране продажбата на емисионни квоти, като средство за набиране на средства. Емисионните квоти се съдържат в името на инициативата: NER (от английското название на „резерв за нови участници в схемата за търговия с емисии на ЕС“).

Обединяване на ресурсите извън ЕС

Извън ЕС, ЕИБ осъществява тясно сътрудничество с институциите на ЕС, правителствата на държавите членки на ЕС и на страните-партньори, както и международните или двустранните финансови институции. Само в страните по линия на добросъседството и партньорството съфинансирането възлезе на 73 % от общия размер на подписаните през 2010 г. заеми. ЕИБ има богат опит в региона на АКТ по обединяването на заеми с безвъзмездна помощ от ЕС.



Една отговорна институция





Корпоративната отговорност е ядрото на мисията на ЕИБ за оказване подкрепа на обосновани инвестиции, които да станат двигател на политическите цели на ЕС.

Банката е поела твърд ангажимент да приобщи екологичните и социалните въпроси към деловата си дейност; да осигури правилно управление, прозрачност и отчетност както по отношение на себе, така и по отношение на партньорите си; да полага усилия финансираните от нея инвестиции да са етични и устойчиви; да гради взаимно изгодни отношения между банката и приемните общности; да сведе до минимум собствения си екологичен отпечатък. ЕИБ оценява и докладва практиката си в областта на корпоративната отговорност от 2005 г. насам и тази корпоративна отговорност е неделима част от деловата ѝ стратегия.

ЕИБ обръща особено внимание на своя екологичен отпечатък

Всички финансирани от ЕИБ проекти са в съответствие с екологичните принципи и стандарти на ЕС. Наред с това, значителна част от заемите на банката са предвидени за инвестиции, изрично насочени към опазване и подобряване на естествената и създадената от човека среда, и постигане на социално благосъстояние. Подобни екологични инвестиции включват мерки срещу изменението на климата, опазване на природата и биологичното разнообразие, здравеопазване, устойчиво използване на природните богатства, управление на отпадъците.

През 2010 г., ЕИБ завърши пилотно проучване на въглеродния отпечатък на финансираните от нея проекти. Извадка от 73 проекта в енергетиката, транспорта и промишлеността, както и някои проекти за водоснабдяване, отчитат значително намаля-

ване на въглеродните емисии. Това се дължи пряко на финансираните от банката водещи технологии, на максималното оползотворяване на мерките за енергийна ефективност и на насърчителните мерки за устойчиви видове транспорт.

ЕИБ подпомага социалното развитие чрез заеми за здравеопазване и образование. Някои от инициативите за микрофинансиране целят задоволяване на потребностите на социално слабите. Финансирането от ЕИБ е ограничено до проекти, които не накърняват правата на човека и отговарят на социалните стандарти на ЕИБ въз основа на въведените с Хартата на основните права принципи и международната водеща практика. През 2010 г., банката спомогна за внедряване на добра практика с организирането на поредица от семинари по стопанско право и правата на човека, за да улесни диалога по темата между деловите кръгове, гражданското общество и междуправителствените организации.



Посещение на президента на ЕИБ в Уагадугу, Буркина Фасо

По отношение на операциите и дейността си, ЕИБ е възприела политика на нулева търпимост спрямо корупцията, измамите, тайните споразумения, принудата, изпирането на пари и финансирането на тероризма. Тя бе сред първите финансови институции, възприели подобна политика. Тя също така се присъедини към международни инициативи за оказване на натиск върху нарушителите сред компетентните органи, за да спазват международните норми.

Като орган на ЕС, ЕИБ се ангажира да постигне максимална прозрачност във всички свои дейности с външни и вътрешни заинтересовани лица. През 2010 г., банката обедини политиките за прозрачност и обществен достъп до информация в нов набор от принципи и практики, които поощряват открития достъп. Основната постановка гласи, че когато е възможно, информацията за основните и институционалните дейности на банката се предоставя на трети страни, освен ако няма наложителни причини за поверителност.



ВИК - Вроцлав, Полша



Отношенията на ЕИБ с гражданското общество, в т.ч. НПО и други заинтересовани групи, са подчинени на същите принципи. Диалогът с гражданското общество има ценен принос за политиката и често спомага банката да осъзнае по-добре свързаните с проектите въпроси. По същата причина банката поддържа сътрудничество и партньорски отношения със специализирани организации, които споделят определени цели и интереси с ЕИБ, като устойчивото развитие, опазването на околната среда, биоразнообразието или облекчаването на бедността. През 2010 г., сред партньорите на банката са „Прозрачност без граници“, Световния съюз за опазване на природата (IUCN) и инициативата за прозрачност в добивната промишленост (EITI). Миналата година ЕИБ се присъедини и към Световния алианс за водата и действия за приспособяване – мрежа от финансови институции, асоциации, научно-изследователски институти и НПО.



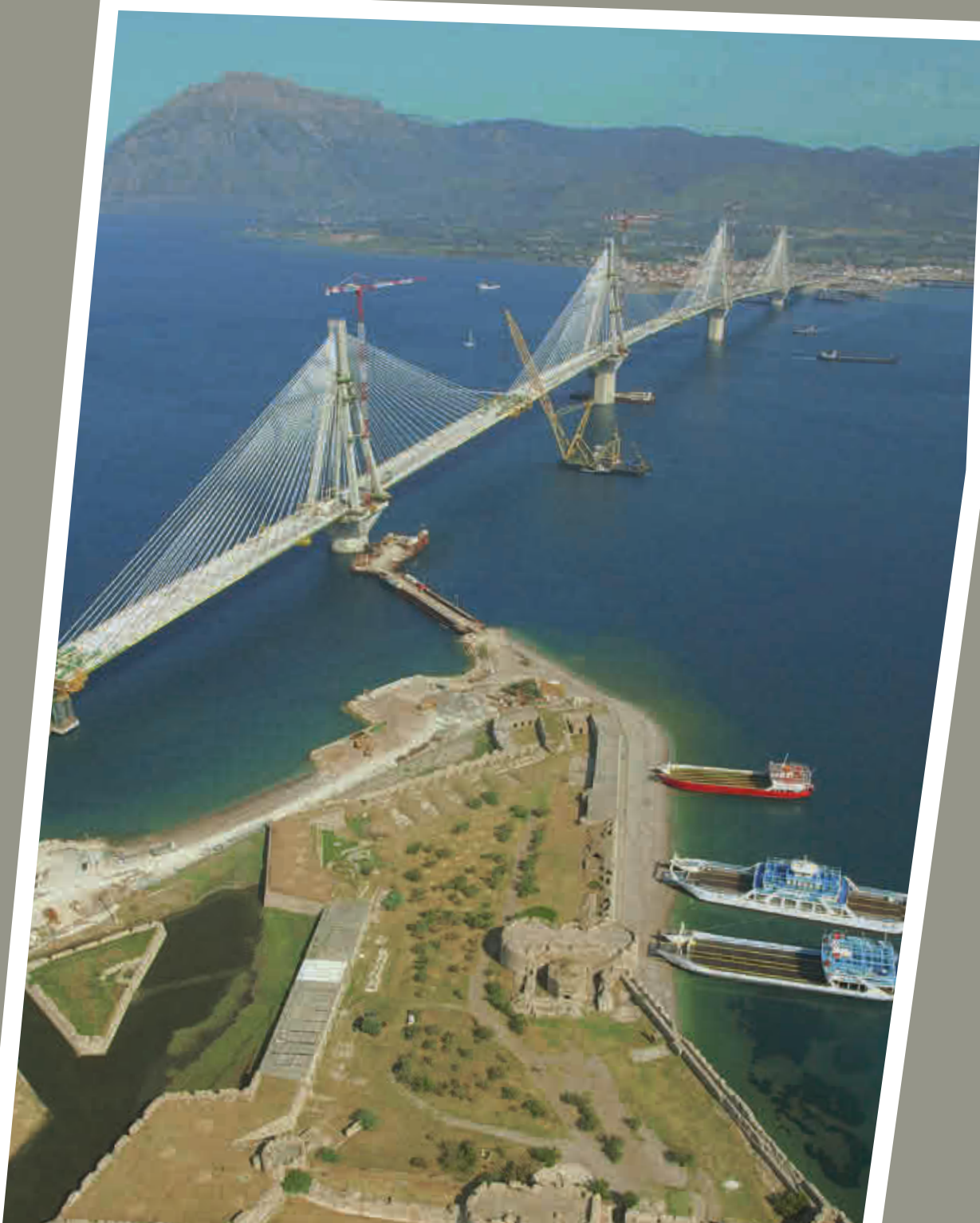
ЕИБ подхожда много внимателно към собствения си екологичен отпечатък. Гъвкавото работно време, работата чрез телевръзка, безплатният обществен транспорт намаляват отражението върху околната среда, което има пътуването с кола на служителите до работа и обратно. През 2010 г., общият обем емисии от CO₂ от дейността на банката възлиза на 18 997 тона, от които 94 % се дължат на ползването на транспорт и 6 % на енергопотребление, отпадъци и потребление на хартия. Тези числа потвърждават тенденцията на намаляване на емисиите от CO₂, която започна през 2008 г.

ЕИБ е отговорен работодател и през 2010 г. официално въведе последните новости в политиката за човешките ресурси. Политиката в областта на човешките ресурси е изградена върху три стълба. Първият предвижда банката да заложи на служители с отлични резултати, които са мотивирани и непрестанно усъвършенстват уменията си. Този стълб се допълва от вдъхновени управленски кадри и ръководство с нужните правомощия на фона на оптимизирано организационно устройство. Всичко това се превръща в реалност при наличието на благоприятна и предразполагаща работна среда, която създава предпоставки хората да дадат най-доброто от себе си. Откритостта и прозрачността във вътрешноведомствения обмен са от решаващо значение за постигане на целите в областта на човешките ресурси.



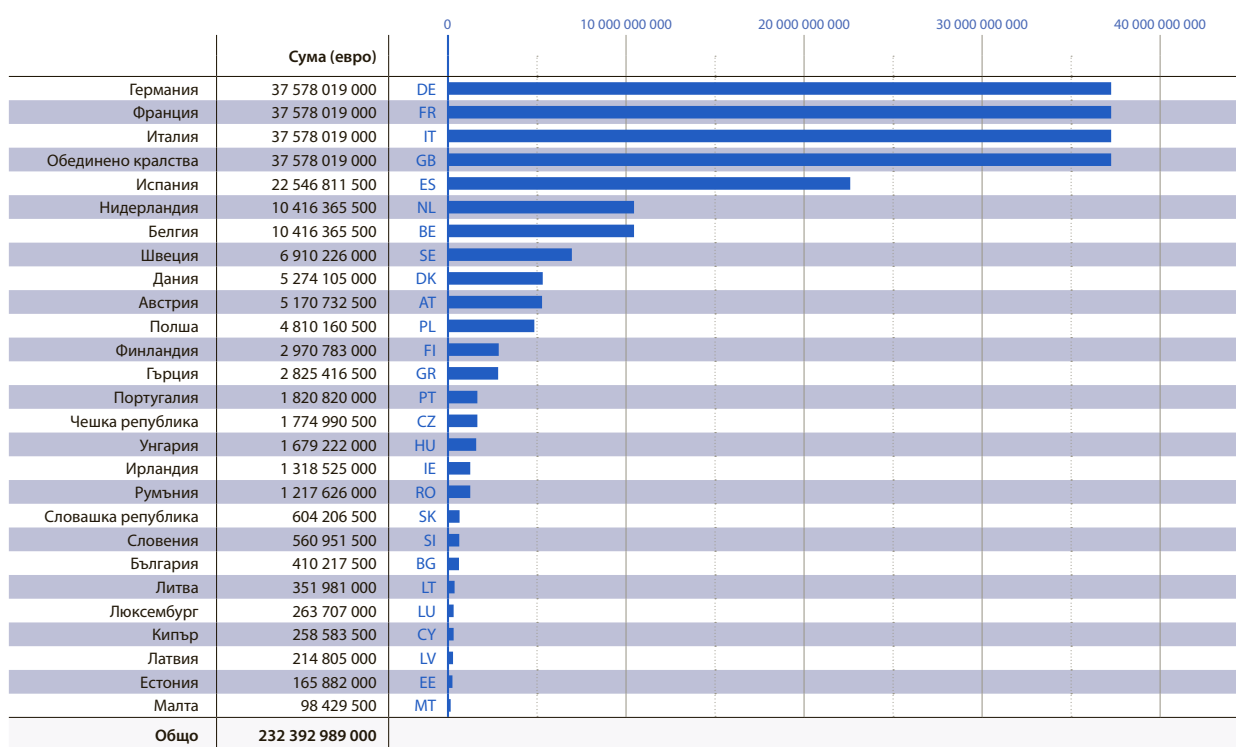
Капитал на ЕИБ и привличане на средства през 2010 г.

Мостът Rion-Antirion
в Коринтския залив,
Гърция





Разпределение на капитала на ЕИБ



ЕИБ е банката на Европейския съюз. Тя разполага с финансова независимост и капитал в размер на 232 млрд. евро, записан от държавите членки на ЕС, които са акционерите на ЕИБ. Банката е най-големият наднационален заемополучател и има рейтинг AAA.

да отпусна заеми и гаранции в максимален размер, равен на записания капитал на банката, резервите, неразпределените провизии и излишъка по отчета за приходите и разходите, умножен по две и половина. От тази обща сума се приспада записания капитал (независимо дали е внесен), предвиден за дялови участия на банката.

Капитал на банката и нейните акционери

Делът на всяка държава членка в капитала на банката се определя от икономическата ѝ тежест в Европейския съюз (спрямо БВП) към момента на присъединяване. Съгласно устава, банката има правото

Коефициентът за капиталова адекватност на банката – съотношението между капитала на банката и нейните активи – е 27,2 % в края на 2010 г. Базелският комитет към Банката за международни разплащания определя минималните изисквания за капиталова адекватност на банките на 8 %.

Балансов отчет и годишен излишък

В края на 2010 г., активите са на стойност 420 млрд. евро, което представлява увеличение от 14 % спрямо края на 2009 г. Ръстът се дължи на изключителния скок в кредитирането през изминалите две години, в резултат на отредената на ЕИБ роля в плана за икономическо възстановяване на Европа, по силата на която ЕИБ временно разшири кредитната си дейност по искане на държавите членки.

Чистият годишен излишък достига 2,1 млрд. евро през 2010 г. (рът от 13 %). Излишъкът отразява рекордните равнища на кредитиране по време на кризата, докато административните разходи бележат побавен ръст.

ват да преобладават привлечените средства в трите основни валути за банката – евро (EUR), щатски долари (USD), британски лири (GBP) – достигнали близо 56 млрд. евро. Най-големите обеми са в евро – 26,2 милиарда, като след тях се нареждат щатските долари (32,3 млрд. или 24,0 млрд. евро) и британски лири (4,8 млрд. или 5,5 млрд. евро).

Облигационните емисии в неосновни валути нараснаха до 11,4 милиарда. Банката привлече средства в 14 други валути, като най-значителен дял сред тях имат австралийските долари (6,3 млрд. или 4,3 млрд. евро) и се доближават до привлечените средства в британски лири. Емисиите в турски лири, японски йени, швейцарски франкове и норвежки крони достигнаха един милиард евро или повече.

Най-големият наднационален заемополучател

ЕИБ е самофинансираща се организация, която привлича основната част от средствата за кредитиране на международните капиталови пазари и е най-големият наднационален заемополучател. На фона на солидна акционерна поддръжка, здрава капиталова база, първокласни активи, консервативно управление на риска и солидна стратегия за финансиране, банката се радва на най-добрия възможен кредитен рейтинг (AAA), потвърден отново през 2010 г. от „Фич“, Мудис“ и „Стандард и Пуърс“. Въз основа на финансовата си мощ, банката може да привлича средства при много изгодни условия. Тъй като максималната печалба не е цел на ЕИБ, ползите от съпътстващите заемите условия се преотстъпват до голяма степен на организаторите на проекти.

Облигации в областта на климата

През 2010 г., банката привлече общо 543 млн. евро чрез емитирането на облигации за повишаване осведомеността относно климата, като част от финансовата си програма. Тези облигации се отличават с това, че постъпленията по тях биват заделени целево и използвани единствено за финансиране на проекти в подкрепа на мерки за климата в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност.

От 2007 г. досега, ЕИБ редовно емитира облигации за повишаване осведомеността относно климата. По този начин, до края на 2010 г. са привлечени 1,4 млрд. евро чрез десет операции в шест валути.

Привличане на средства през 2010 г.

Като маневрира внимателно през сътресенията на пазара, породени от външни събития, банката съумя да привлече 67 млрд. евро през 2010 г. Продължа-



Заседание на Съвета на директорите на ЕИБ – февруари 2011 г.

Управленско устройство на ЕИБ





Органи на управление на ЕИБ



Заседание на Съвета на гуверньорите – Люксембург

Съветът на гуверньорите се състои от министри, определени от всяка от 27-те държави членки – обикновено това са министрите на финансите. Съветът залага насоките на кредитната политика, утвърждава годишните финансови и балансови отчети, решава какво да бъде участието на банката във финансови операции извън Европейския съюз, както и увеличението на капитала. Освен това Съветът назначава членовете на Съвета на директорите, на Управителния комитет и на Одитния комитет. Съветът на гуверньорите заседава веднъж годишно.

Съветът на директорите разполага с изключителни правомощия да взема решения във връзка с предоставянето на финансиране, особено под формата на заеми и гаранции, както и във връзка с привличането на средства. Той следи за надлежното функциониране на банката и за спазване при нейното управление на разпоредбите в договорите и устава, както и на общите насоки, възприети от гуверньорите. По предложение на държавите членки, членовете на Съвета се назначават от гуверньорите за срок от пет години, който може да бъде подновен, и се отчитат единствено пред банката.

Съветът на директорите се състои от 28 директори, като всяка държава членка предлага по един директор, а един директор се предлага от Европейската комисия. Има 18 заместници, което означава, че някои длъжности се съвместяват от групи държави. Съветът на директорите провежда заседания веднъж месечно.

С оглед разширяване обхвата на професионалната подготовка на Съвета на директорите в определени области, Съветът може да привлече шестима експерти (трима директори и трима заместници) за участие в заседанията на Съвета в качеството им на консултанти, без право на глас.

Освен ако не е предвидено друго в устава, решенията се вземат с мнозинство от най-малко една трета от имащите право на глас, които представляват не по-малко от 50 % от записания капитал.

Одитният комитет е независим орган, пряко подчинен на Съвета на гуверньорите, който е отговорен за одита на отчетите на банката и за удостоверяване на съответствието на операциите на банката с най-добрата банкова практика. Всяка година Одитният комитет извършва проверка за правилното провеждане на операциите и водене на отчетността на банката. Към момента на приемане на финансовите отчети от Съвета на директорите, Одитният комитет представя своите становища по тях. Докладите на одитния комитет за резултатите от проверката за предходната година се изпращат на Съвета на гуверньорите, като се прилага годишния отчет на Съвета на директорите.

Одитният комитет се състои от шестима членове, назначени от гуверньорите с еднократен мандат от шест последователни финансови години.



Одитният комитет

Деятелността на тези органи е уредена в устава на банката и в правилника за дейността. Списъчният състав на органите на управление на ЕИБ, биографичните справки и допълнителната информация за възнагражденията редовно се публикуват и актуализират на интернет страницата на банката, на адрес: www.eib.org.



Органи на управление на ЕИФ



Ръководството и дейността на ЕИФ се осъществяват от следните три органа:

- ⇒ Общо събрание на акционерите (ЕИБ, Европейски съюз, 28 финансови институции), което се свиква най-малко веднъж годишно;
- ⇒ Съвет на директорите, състоящ се от седем членове и седем заместници, които освен другите си задължения, вземат решенията относно дейността на фонда;
- ⇒ Генерален директор, който отговаря за управлението на фонда в съответствие с разпоредбите на устава, и одобрените от Съвета на директорите насоки и указания.

Отчетите на ЕИФ са обект на проверка от тричленен одитен състав, назначен от Общото събрание, и от независими външни одитори.

Подробната информация за органите на управление на ЕИФ (състав, биографични справки на членовете, възнаграждения) и на отделните служби (състав, биографични справки на генералните директори и на директорите, възнагражденията на всички служители) редовно се актуализира и публикува на интернет страницата на ЕИФ на адрес: www.eif.org.

Управителен комитет на ЕИБ



1. Филип МЕЙСТАД (Philippe MAYSTADT) 2. Филип дьо ФОНТЕН ВИВ КЮРТАЗ (Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ) 3. Саймън БРУКС (Simon BROOKS) 4. Матиас КОЛАЦ-АНЕН (Matthias KOLLATZ-ANNEN) 5. Ева ШРАЙБЪР (Eva SREJBER) 6. Дарио СКАНАПИЕКО (Dario SCANNAPIECO) 7. Плутархос САКЕЛАРИС (Plutarchos SAKELLARIS) 8. Мардалена АЛВАРЕС АРЦА (Magdalena ALVAREZ ARZA) 9. Антон РОП (Anton ROP)

Управителният комитет е постоянния колективен орган на управление на банката. Състои се от девет души. Под ръководството на президента и надзора на Съвета на директорите, той ръководи оперативно ЕИБ, подготвя решенията на директорите и следи за тяхното изпълнение. Президентът председателства заседанията на Управителния комитет. Членовете на Управителния комитет се отчитат единствено пред банката; те биват назначавани от Съвета на гуверньорите по предложение на Съвета на директорите за срок от шест години, който подлежи на подновяване. Четиримата най-големи акционери – Франция, Германия, Италия и Обединеното кралство – имат постоянно представителство в Управителния комитет. Управителният комитет провежда заседания веднъж седмично.

Съгласно устава на банката, президентът е и председател на Съвета на директорите.



Колегия на членовете на Управителния комитет и нейните надзорни функции

Състояние към 15 април 2011 г.

1 Филип МЕЙСТАД (Philippe MAYSTADT) президент

- ⇒ Обща стратегия
- ⇒ Институционални въпроси, отношения с останалите международни финансови институции
- ⇒ Отчети на главния инспектор, на финансовия контролор и на началника на Службата за вътрешен контрол
- ⇒ Човешки ресурси
- ⇒ Вътрешни комуникации
- ⇒ Политика на равни възможности; председател на Съвместния комитет за равни възможности
- ⇒ Прилагане на Споразуменията от Базел II и III
- ⇒ Председател на Управителния съвет на ЕИФ
- ⇒ Председател на Бюджетния комитет

2 Филип дьо ФОНТЕН ВИБ КЮРТАЗ (Philippe de FONTAINE VIVE CURTAZ) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране във Франция и в страните-партньори от Средиземноморския басейн
- ⇒ Външни комуникации
- ⇒ Прозрачност и политика на предоставяне на информация
- ⇒ Отношения с неправителствените организации

3 Саймън БРУКС (Simon BROOKS) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Обединеното кралство и Нидерландия
- ⇒ Опазване на околната среда и мерки за климата
- ⇒ Вътрешен одит, външен одит и отношения с Одитния комитет
- ⇒ Вътрешен контрол
- ⇒ Механизъм за подаване на жалби
- ⇒ Отношения с Европейската сметна палата
- ⇒ Отношения с Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и с Европейския омбудсман
- ⇒ Сграден фонд, работна среда и материално-техническо осигуряване

4 Матиас КОЛАЦ-АНЕН (Matthias KOLLATZ-ANEN) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Германия, Австрия, Румъния, Хърватия и Турция
- ⇒ Финансиране на малки и средни предприятия (МСП)
- ⇒ Нови продукти и специални трансакции
- ⇒ Икономическо и социално сближаване; конвергенция
- ⇒ Техническа помощ; JASPERS
- ⇒ JESSICA
- ⇒ Член на Управителния съвет на ЕИФ
- ⇒ Член на Комитета за субсидии

5 Ева ШРАЙБЪР (Eva SREJBER) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Финландия, Швеция, Естония, Латвия, Литва, съседните страни на изток от ЕС, в страните от Европейската асоциация за свободна търговия (EFTA) и страните от Централна Азия

- ⇒ Икономика на знанието
- ⇒ Последваща оценка на операциите
- ⇒ Информационни технологии
- ⇒ Председател на Комитета за субсидии

6 Дарио СКАНАПИЕКО (Dario SCANNAPIECO) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Италия, Малта и Западните Балкани
- ⇒ Мониторинг и реструктуриране на операции
- ⇒ Планиране и бюджет
- ⇒ Ефективност на разходите
- ⇒ Гуверньор на ЕБВР
- ⇒ Член на Комитета за изкуства

7 Плутархос САКЕЛАРИС (Plutarchos SAKELLARIS) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Гърция, Кипър, Дания, Ирландия, в страните от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТ) и в Южна Африка
- ⇒ Управление на рискове
- ⇒ Енергетика
- ⇒ Икономически, финансови и отраслови проучвания
- ⇒ Счетоводство
- ⇒ Президент на Комитета за изкуства

8 Магдалена АЛВАРЕС АРЦА (Magdalena ALVAREZ ARZA) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Испания, Португалия, Белгия, Люксембург, Латинска Америка и Азия
- ⇒ Правни аспекти на операциите и продуктите
- ⇒ Финансиране и касови операции

9 Антон РОП (Anton ROP) вицепрезидент

- ⇒ Операции по финансиране в Полша, Чехия, Унгария, Словакия, Словения и България
- ⇒ Трансевропейски транспортни мрежи
- ⇒ Корпоративна социална отговорност
- ⇒ Заместник-гуверньор на ЕБВР

Адреси на Групата на ЕИБ

Европейска инвестиционна банка

98-100, boulevard Konrad Adenauer – L-2950 Luxembourg

☎ (+352) 43 79 – 1 ☎ (+352) 43 77 04

www.eib.org - ✉ info@eib.org

Европейски инвестиционен фонд

96, boulevard Konrad Adenauer – L-2968 Luxembourg

☎ (+352) 42 66 88 – 1 ☎ (+352) 42 66 88 – 200

www.eif.org - ✉ info@eif.org

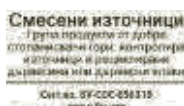
Списък с адресите на представителствата на банката можете да намерите на нейния сайт (www.eib.org/offices).

ЕИБ благодари на организаторите на проекти и на доставчиците, предоставили снимковия материал, използван в този доклад:

Корица, стр. 22 C-Power N.V., стр.7 Safran, стр. 8 STMicroelectronics, стр. 9 Marion Schmieding - Alexander Obst / Berliner Flughäfen, стр. 15 RENFE, стр. 17 Nya Karolinska Solna Hospital, стр. 18 Sincrotrone Trieste S.C.p.A., стр. 20 Lahti Energia Oy, стр. 21, 37 MEDGAZ, S.A., стр. 25 ENEOP - Eólicas de Portugal, стр. 27 Abengoa Solar, стр. 31 Renault, стр. 34,39 MOMA, стр. 38 Vodokanal, стр. 42 European Union 2010 PE-EP, стр. 43 Hamburger Hochbahn AG, стр. 44 Agfa-Gevaert, стр. 2-3, 4, 6, 10-11, 12, 14, 21, 23, 24, 29, 30, 32, 33, 35, 37, 39, 40, 41, 47 48, 49, 50, 53, 55, 56 EIB Photolibrary

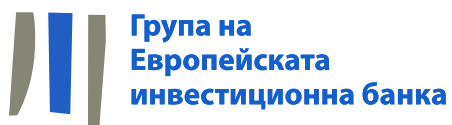
Оформление: EIB GraphicTeam.

Отпечатано в „Imprimerie Jouve“ върху хартия с гладко покритие (MagnoSatin) с печатарски мастила на основата на растителни масла. Сертифицирано в съответствие с правилата на съвета за стопанисване на горите (FSC). Хартията съдържа 100 % чиста целулоза (от която най-малко 50 % е от гори с регламентиран дърводобив).





Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка • Група на Европейската инвестиционна банка



ISBN 978-92-861-1326-0

